# DARBININKAS

XLIX NR. 39. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUZIS - MAY 29, 1964 919 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ


# Vyriausybės ir darbo unijų nusistatymai dėl Maskvos

## Vyriausybė tiesia tiltus su Maskva ir ragina jos neužrūstinti. Unijos kritikuoja vyriausybės nusistatymą ir demaskuoja agresinius Maskvos siekimus

**"Vyriausybės labai aukštas pareigūnas įsakė Jungtinių Valstybių informacijos agentūrai ir mūsų atstovybėm visame pasaulyje nepaleisti per radiją žinių ar propagandos, kuri galėtų erzinti Sovietų Sąjungą",** informuoja Victor Riesel (Journal American). Jis dar pridėjo, kad tokia politika supykinusi grupę žmonių, kurie paprastai nelengvai duodasi supykinami, būtent, Amerikos darbo unijų vadus. Jie surašė deklaraciją, kurioj aštriai demaskavo Nikitą Chruščiovą ir pasmerkė valstybės departamento politiką padėti Sovietų Sąjungai dabartinio ūkinio ir politinio chaoso metu.

Deklaracija buvo priimta pereitą savaitę AFL-CIO vykdomosios tarybos. Nors taryba kalba 13 milijonų vardu, rašo toliau Riesel, — bet nė žodis apie šią deklaraciją nebus paleistas į pasaulį (valdžios priemonėm). Tačiau unijų federacijos užsienių skyrius turi savo priemonių deklaracijai pagarsinti. Jis sukvietė apie 20 valstybių atstovybių pareigūnus ir jiem deklaracijos teksta padalino. Toiu būdu valstybių vyriausybės buvo painformuotos.

—o—

Deklaracijoje skelbiama:

"Nepaisydamas dabartinio "įtampos atoslūgio", Chruščiovas laikosi visose senose sovietų pozicijose, kurios yra esminės šaltajam karui. Dabartinės mažiau užgaulios taktikos dėka jis siekia paskleisti iliuzijas, pakrikimą ir suskilimą tarp vakarų demokratijų, užliūliuoti jas klastingu saugumo jausmu ir lengviau išgauti iš J.V. ir laisvosios Europos ūkinę paramą, kurios Sovietų Sąjunga taip labai reikalinga".

"Tuo pat metu, kada ji siekia Amerikos paramos, Sovietų vyriausybė tebeleidžia kasdien daugiau kaip po vieną milijoną dolerių "atgrasiam kiršintojui" Castrui palaikyti valdžioje. Maskva treniruoja ir finansuoja jo komunistinius agentus subversijai lotynų Amerikoje, neapykantai prieš J. Valstybes, sabotažui prieš pažangos programą."

**"Sunkumai, dabar ištikę komunistinį ūkį ir konfliktai tarptautiniame komunistų sąjūdyje duoda tinkamą momentą mūsų valstybei ir jos sąjungininkam imtis iniciatyvos diplomatiniam, ūkiniam, politiniam žygiam, kurie pašalintų įtampos priežastis ir užtikrintų patvarią taiką."**

# MIRĖ DIDYSIS NEHRU — iškėlęs neutralumo vėliavą, bet turėjęs nelaimės ir ją sukompromituoti

**Jawaharlai Nehru,** Indijos ministeris pirmininkas, gegužės 27 mirė, sulaukęs 74 metų. Jo pareigas perėmė seniausias vyriausybėje Gulzarilal Nanda, iki bus išrinktas naujas min. pirmininkas.

Nehru buvo didelis indų patriotas, Indiją mylėjęs ir jai dirbęs visą gyvenimą, vadovavęs Indijai nuo pat jos valstybinės pradžios 1947. Palaidom gentim, kuriose priskaitoma 470 milijonų žmonių, davė vienos valstybės sąmonę. Primityvų žemės ūkį, negalintį pasotinti badaujančių minių, mėgino pakeisti pramonės ūkiu ir tam ėmė paramas iš abiejų pusių, iš Amerikos ir Sovietų ūkinį gyvenimą organizuodamas iš socializmo išmoktu būdu —valstybine iniciatyva vietoj privatinės.

Tarp kitų valstybių Nehru stengėsi vairuoti Indiją vadinamo neutralizmo keliu. Buvo laikomas pavyzdžiu ir autoritetu naujai kylančiom Afrikos ir Azijos valstybėm ir visų "neutralių" vadu.

Nehru laikomas pačiu didžiuoju indų vadu po Gandhi. Tačiau jis kitoks nei Gandhi. Gandhi buvo ištekėjęs iš giliausios pačių indų dvasios. Aristokratas Nehru pasilaikė išviršinius papročius indų, bet po jais slėpėsi dvasia, kuri buvo daugiau anglų padaras, anglų mokyklų, anglų kalėjimų kuriuose praleido 13 metų. Anglų mokyklose sutikti filosofai išmokė Nehru virsti agnostiku vietoj gilios Gandhi religinės dvasios. Anglų fabianizmas išmokė Nehru būti socialistu. Anglų gyvenimo praktika išmokė jį būti pragmatiku, kuris galėjo kalbėti apie neutralumą apskritai, bet pats būti Maskvos komunistų politikos šalininkas, galėjo remti kom. Kiniją net ir tada, kai ta pati Kinija užpuolė Indijos sienas. Jis galėjo kalbėti apie taiką ir atsisakymą nuo karo ginčijamiem klausimam spręsti, bet pats galėjo ginklu užpulti Portugalijai priklausančią Goa. Galėjo kalbėti apie tautų apsisprendimą, bet pats neduoti Kašmiro gyventojam teisės apsispręsti, ar jie nori priklausyti Pakistanui ar Indijai. Galėjo kalbėti apie tautų laisvę, bet teisinti ir Sovietų užgrobimus rytų Europoje.

JAWAHARLAI NEHRU

Po gedulo, indų tautai bus naujas klausimas: kas Nehru pavaduos ir kuria kryptimi nauji vadai vairuos didžiąją indų tautą. Tačiau jau gyvas būdamas Nehru pajuto savo partijos draugų pasipriešinimą jo perdaug jau nesiderinančiai su neutralumu linijai, proteguojančiai Maskvos simpatiką Krishna Menon, ir privertė Nehru jo atsisakyti. Tai būdinga smulkmena ateičiai.

# Kipras virs Kuba, Makarios—Castro?

Kipro saloje neramumai tęsiasi. J. Tautų kariuomenė buvo apšaudyta iš graikų ir turkų pusės. Neramumai sąmoningai palaikomi komunistų ir graikų vyriausybės, kuriai ginklus pristatinėja Nasseris. Amerikos vyriausybę sujaudino slaptos derybos tarp Chruščiovo ir Kipro prezidento Makarios dėl ginklų pristatymo. Graikija gaus iš Maskvos lėktuvų, patrankų ir kt. ginklų. Tai eina prieš visus susitarimus. Amerika pradeda įžiūrėti, kad **Kipras vis labiau krypsta į komunistus ir Maskva nori jį paversti savo baze Viruržemio jūroje kaip Amerikoje yra Kuba.** Prezidentas arkivyskupas Makarios rodosi klusnus Maskvos kvislingas.

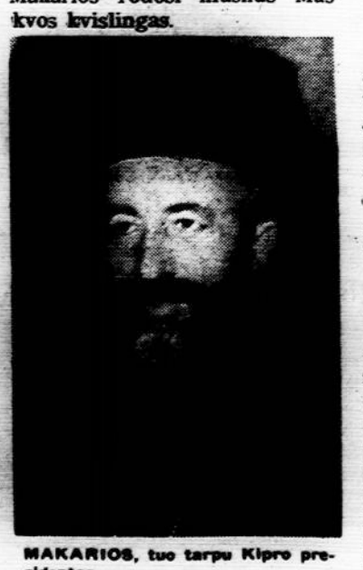

MAKARIOS, tuo tarpu Kipro prezidentas.

# Azijoje įvykius stengias nudelsti

Mažumos vadas Dirksenas apkaltino vyriausybę neryžtingumu kovoje prieš komunistus Vietname; esą tas neryžtingumas stato į pavojų amerikiečių gyvybes ir pakerta Amerikos prestižą. Prezidentas Johnsonas, užuot atsakęs per Kongresą ar spaudos konferenciją, pasikvietė respublikonų 9 vadus į Baltuosius Rūmus ir išdėstė esamą padėtį pietų Azijoje.

— **Laoso reikalu** Amerika priėmė Anglijos siūlymą, kad keturiolikos konferencija būtų šaukiama ne Ženevoje, bet Laoso sostinėje. Laukiama, ką pasakys Sovietai.

— **Laose** Amerika gegužės 27 pristačiusi vyriausybei keletą lengvųjų lėktuvų kovai su komunistais. Sovietai reiškė protestą.

— **Vietnamui** Amerika gegužės 27 pristatė 20 lėktuvų.

SENA IR NAUJA DRAUGYSTĖ: "Ei, ei, jis į mane žiūri, jis lipa jau pen sieną... Skambink draugui Johnsonui".

# Amerika džiaugias konsulatais...

— **Prezidentas Johnsonas** paskelbė gegužės 27, kad su Sovietais sutarta pasikeisti konsulatais. Sovietai atidarys konsulatą Chicagoje ar New Yorke, o Amerika Leningrade. Klausimas dar turės pereiti per Kongresą.

# RUMUNIJA TARP WASHINGTONO IR MASKVOS: čia mezga prekybos, o tenai ideologinius ryšius

Washingtone baigtos dešimties dienų derybos tarp Amerikos ir Rumunijos. Oficialiai dar nepaskelbti rezultatai, bet neoficialiai jau rašoma, kad susitarta sustiprinti diplomatinius ryšius — pasiuntinybes pakeisti ambasadom; svarbiausia susitarta dėl prekybos, kuriai Amerika duoda palankias sąlygas.

Amerikos vyriausybė yra įsitikinusi, kad sutartis padės Rumunijai labiau atsipalaiduoti nuo Maskvos įtakos. Ta proga informavo apie tuos Rumunijos santykius su Maskva. Esą Rumunijos komunistinė valdžia atsisakiusi įeiti į Sovietų Sąjungos ir satelitų ūkinę sąjungą, o 1964 balandžio 22 paskelbusi deklaraciją dėl komunistinių partijų nepriklausomybės.

Esą taip pat, kad Sovietų saugumo agentai mėginę perversmą Rumunijos vyriausybei pakeisti ir Chruščiovas du kartus buvo slaptai atvykęs į Bucharestą, grasindamas pavarto ti sovietų kariuomenę. Panašiai jis buvo grasinęs Lenkijai 1956. Rumunai buvę jau aliarmuoti priešintis visom priemonėm prieš Chruščiovo pasikesinimą.

Kiek tuose pareiškimuose yra tiesos, kiek jie kalbami tik amerikiečiam įtikinti, sunku pasakyti. Tačiau faktas, kad tuo pat metu, kai Rumunijos ūkinė delegacija derasi Washingtone, kita delegacija išvyko į Maskvą ideologinių derybų.

EUROPOS APSAUGA NUO SOVIETINĖS AGRESIJOS — Vokietijos kariuomenės jau yra 450,000.

# ŠNIPAM Amerikoje lengvas darbas

Švedų pulkininkas Stig Wennerstrom gegužės 26 teisme išsipasakojo, kaip jis 1952-7 pardavinėjo Sovietam žinias apie Amerikos atominius ginklus, pats lankęs aviacijos bazes, lėktuvus, povandeninius laivus, Polaris raketas, apsaugos sistemą. Gauti žinias iš amerikiečių buvo nepaprastai lengva. Jis dirbtuves, štabus J. Valstybėse, Kanadoje, Vokietijoje. Jis tada, 1952-7 buvo karo attache Amerikoje.

Tas pats pulkininkas buvo šnipinėjęs Vokietijai 1940. Sovietam pradėjo nuo 1948, kai jis ten buvo paskirtas karo attache. Tai žemiausios rūšies šnipas, kuris pats siūlėsi už pinigus. Esą pirmas jo mėginimas buvo tada, kai Sovietų attache paklausė pulkininką apie aerodromą, esantį už Stockholmo. Tada pulkininkas nusijuokęs ir atsakęs: "Duosite 5000 kronų (1,000 dol.), tai pasakysiu". Kitą kartą attache jam įteikė voką.

— **Katangoje,** Albertsville mieste, komunistai surengė kariuomenėje perversmą gegužės 27.

J. Tautos sutiko pasiųsti į Kivu provinciją 900 Nigerijos karių. Ten siaučia komunistinis teroras.

— **Kongo vyriausybė** paprašė J. Tautas vėl kariuomenės. Pagal sutartį kariuomenės buvimas baigiasi birželio 30. Dabar jos yra dar 2,000. Bet vyriausybė nepajėgia susidoroti su teroristais, nors pati rengia teroristus Angolai.

— **Demokratų konvencija** bus Atlantic City rugpiūčio mėn.

# TARP AMERIKOS IR EUROPOS ryšiai ima trūkinėti, kai Europa ima laikyti sąjungininku tą, kurį Amerika laiko didžiausiu priešu ir atvirkščiai

Buvo sąjunga tarp Amerikos ir vakarų Europos. Nuoširdi, stipri sąjunga — Nato, vadovaujant Amerikai.

Buvo sąjunga tarp Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos bei mažesnių satelitų, vadovaujant Sovietų Sąjungai.

Bet abiejų sąjungų galybė jau daros praeitis. Kinai komunistai nebenori Sovietų dominavimo. Europa nebenori Amerikos dominavimo.

Apie Sovietų Sąjungos ir kinijos ryšių trūkinėjimą daugiau kalbama, nei iš tikrųjų yra. Apie Amerikos ir Europos ryšių atsileidimą mažiau kalbama, nei iš tikrųjų to atsileidimo yra. Ypačiai nuo Kennedy vyriausybės laikų, kada buvo baigta Dulles politika. Labiausiai ryšių trūkimą demonstruoja de Gaulle. Jis atvirai eina skirtingu keliu.

Jei anksčiau buvo du aiškūs blokai, kuriuose buvo keturios galybės, tai šiandien tie blokai virsta keturiais atomais, kurie gali jungtis į naujus kitokius blokus.

Kodėl? Ar tik dėl to, kad nenori pripažinti vadovavimo? Nebūtinai. Greičiau dėl to, kad išsiskiria pažiūros į tai, kas yra priešas ir kas sąjungininkas.

**AMERIKOS PRIEŠAS: Kinija**

C.L. Sulzbergeris (Times) taikliai nurodė, kad antrojo pasaulinio karo metu Amerikos dėmesys pirmiausia buvo nukreiptas į Europą. Nors ir kaip MacArthuras įtikinėjo pirma karą laimėti Azijoje, jis turėjo kapituliuoti prieš Eisenhowerio tezę — laimėti pirma Europoje. Tuo buvo patenkinti europiečiai ir ypačiai sovietinis sąjungininkas.

Šaltojo karo metu Amerika pirmenybę ėmė skirti Azijai, palikdama be sprendimo Europą. Visas Amerikos pasipriešinimas buvo nukreiptas prieš komunistinės Kinijos agresiją. Kai Sovietai pradėjo skardentis nesutikimais su Kinija, Amerika ėmė rodyti aiškių simpatijų tame konflikte Sovietam.

Iš čia kilo europiečių nuogąstavimas, ypačiai vokiečių, dėl Amerikos pasirinkimo.

**EUROPOS PRIEŠAS: Sovietai**

Europiečiam negalėjo patikti, kad Amerika pirmuoju savo rūpesčiu laiko Aziją, ne Europą. Europiečiai su įtarimu ėmė žiūrėti į Amerikos galimą slaptą susitarimą su Sovietais — pirma dėl bendros politikos prieš Aziją, toliau dėl dominavimo dalybų. De Gaulle atvirai kalbėjo, kad Europa negali būti tikra, ar Amerika ją gintų nuo Sovietų agresijos.

O Europoje abiejose uždangos pusėse didžiausiu priešu tebelaikomi Sovietai. Abidvi uždangos pusės suinteresuotos, kad Sovietai išsineštintų. Su dėmesiu jie seka augančius nesusipratimus tarp Sovietų ir Kinijos. Jie laukia, kad nesusipratimam augant, Sovietai bus priversti atitraukti savo jėgas iš Europos į Aziją prieš Kiniją. Tad Kinijos augimas ir net karingumas gali būti Europoje sutinkamas su tam tikra simpatija, nes jis reiškia Sovietų silpimą. Dėl to, Sulzbergerio tvirtinimu, toks Kinijos augimas gali būti malonesnis Adenaueriui ir de Gaulle negu Sovietų augimas.

**Vaisius:** Iš skirtingo supratimo, kas yra priešininkas, eina ir smulkūs praktiniai nesutarimai: Veltui Rusk ir McNamara įtikinėjo Nato sąjungininkus, ypačiai Vokietiją, kad paremtų kovą Vietname. Europiečiai nerodė intereso. O kai tik Amerikos pareigūnas pareiškė, kad jei rytų Vokietijoje kiltų suirutė, reiktų paremti Chruščiovą, tai tas pareiškimas susilaukė Vokietijoje griežto atmetimo.

**PRIEŠ RINKIMUS:**

James Restonas (NYT) aiškina, kokia išeitis galinti būti su respublikonų kandidatais konvencijoje: Goldwateris savo balsus perleis Nixonui, Lodge ir Rockefelleris savuosius Scrantonui; tada Nixonas pasiūlys Scrantoną į viceprezidentus, ir bus sąraše dvejetas: Nixonas-Scrantonas.

— **Eisenhoweris** tarp visų kandidatų į prezidentus labiausiai remtų savo brolį Miltoną, antroj vietoj eitų Scrantonas, Andersonas, Romney.

# Taikos nepirksime laisvēs kaina, bet...

**Amerikoje** propaganda išsijuosusi sudarinėja opiniją apie taikingus Maskvos siekimus. Valdžios pareigūnai skelbia optimizmą, kad bendradarbiavimu su Maskva bus išlaikyta pasaulio taika. Tačiau atsiranda tokių, kurie tuo optimizmu nepatiki, laiko jį iliuzijom, mitais ir ima juos griauti. Šiuo kartu tokis pasirodė **Nelson A. Rockefelleris** savo straipsniu **Look** žurnale.

NELSON A. ROCKEFELLERIS

**Kada Sovietai siekia koegzistencijos? Ar jie daro kokias nuolaidas? Ar mūsų parama padeda jiem skaldytis? Ar prisiveigę jie atsisakys nuo ekspansijos? Ar amerikiečių propagandos optimizmas apie Chruščiovo taikingumą nėra iliuzija? — Į tai atsakinėja Nelson A. Rockefelleris.**

Keletas mitų ir Rockefellerio pasisakymų dėl jų.

**1. KOEGZISTENCIJA: kada Sovietai imasi apie ją kalbėti?**

Nuo pat savo pradžios, rašo Rockefelleris, komunizmas protarpiais vis skelbia politinę koegzistenciją. Taikingą koegzistenciją Sovietų Sąjunga skelbė 1924-39, paskiau 1943-6, viršūnių konferencijos metu 1955, o paskiau Nikita, lankydamasis Amerikoje 1959. "Ir kiekvienu atveju atoslūgio periodas baigėsi, kai tai buvo naudinga komunizmo ekspansijai. Po 1924-39 ramybės periodo ėjo Baltijos valstybių aneksija ir agresija prieš Suomiją. Po antro pasaulinio karo atėjo periodas, kuris baigėsi satelitų sudarymu rytų Europoje. Ženevos dvasia atvėrė kelią penetracijai į vidurinius rytus ir davė Berlyno krizę, Camp David dvasia baigėsi nauja Berlyne krize ir karine baze Kuboje".

**2. SOVIETINĖS KRIZĖS IR AMERIKA: ar Amerika jas išnaudoja?**

"Kai Sovietų Sąjunga susiduria su vidaus sunkumais, ar mes turime laikytis tylos ar pasinaudoti galimybe energiangiau paspausti, kad būtų išspręsti klausimai, kuriuos iškėlė šaltasis karas?" Rockefelleris mano, kad praeityje derybos vis buvo vedamos pagal Sovietų pateiktą darbų tvarką. "Kai Sovietai yra karingi, Vakarai vengia kelti kontraversinius klausimus baimindamiesi, kad nepadidintų Sovietų karingumo. Kai ramu, Vakarai vengia tokių klausimų, baimindamiesi, kad nesudrumstų ramybės". Rockefelleris pasisako už nuosavą programą, pozityvius reikalavimus. Ir sykiu įspėja: "Jei mes tesieksime, kad Rusija, kai ji turi sunkumų, tebūtų sukalbamesnio tono, neturime nustebti, jei ji ima spausti, kai atsigauna ir sustiprėja... Mes turime saugotis pavojaus tono pasikeitimą palaikyti politikos pasikeitimu".

**3. SOVIETŲ NUOLAIDOS: ar jos tikrai yra nuolaidos?**

Pagal Rockefellerio aiškinimą Sovietų nuolaidos tėra laikinis sutikimas susilaikyti nuo darymo to, ko jie neturi teisės daryti, bet — ar iš tikrųjų susilaiko? Nurodo, kad 1943 jie "panaikino" kominterną ir tarptautinį aparatą komunistinėm subversijom — panaikino bent popiery. Tačiau 1948 kominternas buvo atgaivintas kitu vardu, nors jis nemiegojo ir tuo laiku, kai formaliai jo nebuvo.

Arba kitas pavyzdys — leidimas per Kalėdas vakarų Berlyno gyventojam lankytis rytų Berlyne. Tai galėjo padaryti tada, kai vakarų Berlynas ėmė tartis su rytų Berlynu; kai tos derybos turėjo baigtis komunistų politiniu laimėjimu — vakarų Berlyno izoliavimusi nuo vakarų Vokietijos, ko taip siekia Sovietai nuo 1958. Ir šantažą, neleidimą suskaldytom šeimom susijungti vardan politinių siekimų, mes vadiname "konsiliantiškumu", sukalbamumu!

**4. AMERIKOS OPTIMIZMAS: visuomenės informavimas ar jos klaidinimas?**

Rockefelleris smerkia aukštuosius pareigūnus, kurie optimistiškai aiškina Sovietų politiką — Rusk, Hilsman, bet labiausiai Harrimaną. Kaltina, kad jie klaidina visuomenę. Avarell Harrimanas, "grįžęs iš Maskvos, pranešė, kad spaudžiami vidaus sunkumų ir Kubos krizės patirties, Sovietų vadai įsitikino, kiek svarbi yra taikinga koegzistencija". Bet tokias pažiūras, sako Rockefelleris, Harrimanas buvo skelbęs ir 1959, vidury tų metų, kada Sovietai ėmėsi ofenzyvos

*(nukelta į 3 psl.)*

NEW YORKO tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės, šoka veteranų dienoje gegužės 23 pasaulinėje parodoje
Nuotr. P. Ąžuolo

**LIETUVOJE**

## Ar menas patenkina jo vartotojus?

Sovietiniai kritikai vis reikalauja iš rašytojų ir dailininkų bei kompozitorių, kad jie kurtų "dabartinio gyvenimo" temom, t.y. vaizduotų, kaip auga komunistinis gyvenimas. J. Banaitis, "Kultūros ministras", Tiesoje gegužės 10 mini tapytojus, kurie labiausiai tą reikalavinimą vykdo — atspindi "tiesą, dabarties gyvenimą". Tai— A. Gudaitis, A. Savickas, S. Džiaukštas, J. Švažas, V. Gečas, L. Surgailis, V. Povilaitis.

Tarp tos rūšies kompozitorių mini E. Balsį, J. Juzeliūną, A. Račiūną, B. Dvarioną, St. Vainiūną, V. Bražinską, T. Makačiną. Dramaturgijoje temini vieną K. Sają. Tik jis davęs sėkmingų bandymų; visi kiti esą menki.

Bendra išvada: "Mūsų profesionalinis menas dar labai mažai nuveikė, formuojant darbo žmonių materialistinę pasaulėžiūrą, kovojant su buržuazinės ideologijos recidivais. Šiuo metu, kai visos respublikos visuomeninės organizacijos ir spauda kovoja su reakcinių prietarų tamsa, kūrybinės organizacijos vis dar nerodo reikiamos iniciatyvos. O kiek dėkingiausios medžiagos suteikia kompozitoriui, dailininkui, dramaturgui kad ir aštriausios klasių kovos kupinas pokario laikotarpis. Reikia meninės kūrybos paminklais įamžinti šioje kovoje žuvusių tarybinių žmonių atminimą, demaskuoti buržuazinės moralės dviveidystę, tamsybininkus".

**Literatūros skaitytojų vardu**

V. Radaitis sugretina intelektualinį lygį rašytojų ir skaitytojų ir randa: "Mūsų literatūros intelektualinis lygis dar gerokai atsilieka nuo skaitytojų lygio ir nepajėgia atsakyti į tas sudėtingas problemas, kurias kelia mūsų gyvenimas..."

— **Lietuvių tautosakos** antras tomas turi 560 liaudies dainų ir 53 raudas. Visa tautosaka bus išleista penkiais tomais. Kiti du tomai skiriami bus pasakojamajai tautosakai, paskutinis smulkiajai.

— **Muzikos ir teatro** almanacho naujas tomas skirtas nepriklausomos Lietuvos teatrui įvertinti "marksistiniu požiūriu". Rašo apie režisierius B. Dauguvietį, Juchnevičių, Miltinį, taip pat solistę A. Galaunienę.

— **Vilniuje** gegužės 9 pradėjo gastroliuoti Maskvos operetės teatras. Po 11 spektaklių iš Vilniaus išvyko į Klaipėdą. Tai pirmos šios operetės gastrolės Lietuvoje.

— **Kaune** sporto halėje buvo šokių šventė. Dalyvavo 1000 šokėjų. Tai pasiruošimas kitų metų dainų ir šokių šventei.

— **Leningrade** gegužės 10 atidaryta lietuvių liaudies meno paroda.

## Ateities mokinys

**Tai buvo jau 2220 metais. Mokinys parėjo iš mokyklos su ašarom. Tėvas paklausė, kas jam yra. "Tas mūsų mokytojas yra kvailas. Jis liepia man parašyti apie žmogų, apie kurį aš niekad nieko negirdėjau". Tėvas apramino, kad verkti dėl to nereikia, jis padėsiąs vaikui. "Kuo tas asmuo vardu?" Vaikas paaiškino: "Chruščiovas". Tėvas paėmė enciklopediją ir susirado atitinkamą raidę. "Taip yra. Va; Chruščiovas, Nikita S. — Mao Tsetungo laikotarpio kritikas".**

KENNEBUNKPORTO PAJORIS
Nuotr. P. Ąžuolo

# DISKUSIJOS PAGYVINO REZOLIUCIJŲ REIKALĄ

**SPAUDA**

Rezoliucijom už Lietuvos, Estijos, Latvijos klausimo kėlimą Jungt. Tautose pirmą opoziciją parodė **Naujienos**. Jų neigiamas nusistatymas nutildė tuojau pat Alto pradžioje parodytą palankumą. Bet komitetas atkakliai tęsė darbą, iš visuomenės sulaukė gyvo pritarimo, o iš Kongreso 55 rezoliucijų. Nauja kritikos bangelė pasirodė **Dirvoje**. Jos nuolatiniai bendradarbiai V. Rastenis ir V. Meškauskas parodė ne tiek opoziciją pačiom rezoliucijom, kiek kritikavo rezoliucijų turinį, įspėjo neturėti iliuzijų, abejojo dėl pačių rezoliucijų prasmės. Girdi: o jeigu Kongresas ir nutartų, kad Lietuvos, Latvijos, Estijos klausimas keltinas J. Tautose, tai toks nutarimas dar neįpareigoja vyriausybės; o jeigu vyriausybės atstovas ir iškeltų J. Tautose, tai nesi tikras, kad J. Tautos padarys sprendimą, kokio mes norime; o jeigu palankaus sprendimo nepadarys, ar svarstymą visai atmes, tai geriau visai nekelti, kad nebūtų pralaimėjimo.

Į tuos papiltus abejojimus atsiliepė kai kurie Dirvos skaitytojai pasisakydami už rezoliucijas; atsiliepė keliais atvejais ir rezoliucijų komiteto pirmininkas L. Valiukas. Taikliausiai ir tiksliausiai jis paaiškino patį reikalą Dirvoje gegužės 20.

**Kokia nauda iš rezoliucijų?**

"Pagrindinis V. Meškausko klausimas — kokia gi nauda būtų Lietuvai iškėlus jos bylą JT-se? Dabartinė administracija baigia pamiršti Lietuvos vardą. Sen. Tom Kuchel savo laiku pareikalavo Valstybės Sekretorių Dean Rusk duoti pilną apyskaitą apie JAV-bių kovą už Lietuvos laisvę JT-se. Dean Rusk surinko visas citatas iš visų JAV-ių pareigūnų kalbų, pasakytų JT-se nuo šios administracijos pirmųjų dienų, kur tik buvo paliestas Pabaltijo valstybių klausimas. Tik poroje labai prabėgom paminėtas Pabaltijo kraštų vardas. Kitose citatose, kurios užima 9 pusl. randami žodžiai 'komunizmas", "kolonializmas", "komunistinis imperializmas" ir pan. Anot Valstybės Departamento, kiekvienu atveju, kai tik buvo tariami tie žodžiai, buvo turima galvoje ir Lietuva, Latvija ir Estija. Kokia nesąmonė ir pasityčiojimas iš Pabaltijo kraštų reikalo! Pasaulis baigia pamiršti, kad tie kraštai praeityje buvo laisvi ir nepriklausomi. Vien tik Pabaltijo kraštų bylos iškėlimas JT-se atneštų nepaprastai daug naudos tų kraštų išlaisvinimo reikalui. Mūsų tikslas toli gražu nėra tik bylos iškėlimas JT-se. Mes norime, kad JAV-ės su kitų laisvųjų kraštų parama priverstų per Jungtines Tautas pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Pabaltijo kraštų bylą JAV-ės turėtų kelti JT-se kiekvienais metais ir tol, kol visas reikalas būtų išspręstas teigiamai mūsų naudai. Tam tikri asmenys iš mūsų vis laukia "palankesnio momento". Anot sen. Tom Kuchel, tokio momento mes galį niekad nesulaukti. Kongresmano Glen Lipscomb žodžiais, Lietuvos padėtis, nebegalinti būti blogesnė. Visos mūsų pastangos, anot jo, gali tik padėti Lietuvai, bet jokiu būdu nepabloginti padėties".

**Kodėl neužtenka "nepripažinimo"?**

"JAV-bių metai iš metų Pabaltijo okupacijos nepripažinimo kartojimą laikome stovėjimu vietoje. Su savo rezoliucijomis žengiame vieną žingsnį pirmyn".

**Ar rezoliucijos nėra beviltiškas reikalas?**

"Savo laimėjimų negalime pasverti ant svarstyklių, lygiai kaip to negali padaryti ir kitos institucijos, dirbančios panašų darbą... FEC (Free Europe Committee) egzistuoja jau eilę metų, išleidžia milijonus dolerių, suaukotų amerikiečių. Ar bent vieną kraštą FEC jau išvadavo? Dideli darbai neatsiekiami taip greitai. Kongreso sesija dar tęsis bent porą ar trejetą mėnesių. Jei visi tik tiek prisidėtų kaip kad V. Rastenis, reikalas būtų beviltiškas. Turime tačiau daug ir puikių talkininkų; daromos didelės pastangos. Rezoliucijų skaičius didėja ir didės... Nei Rezoliucijoms remti komiteto vadovybė nei šio žygio rėmėjai nepuola į neviltį, kaip kad norėtų matyti tam tikri asmenys".

Paaiškinimą baigė elegantiškai — padėka visiem kritikam, kurie tik sugyvino rezoliucijų reikalą. O čia dar tektų pridėti, kad pareikštos nuomonės gali sugyvinti ir politinį galvojimą prieš susirenkant į kongresą Washingtone, kur taip pat turi stoti klausimas: kokis mūsų artimiausias uždavinys Lietuvai laisvės siekiant?

## Po Diem priespaudos tokios laisvēs...

Vietnamo sostinėje Saigone Khanho režimas uždarė 6 laikraščius ir suėmė 9 politinius oponentus, kurie reikalavo paleisti iš kalėjimo generolus, tarp jų ir gen. Dinh, kuris buvo surengęs perversmą prieš prezidentą Diem.

— **Chruščiovas** baigė savo 16 dienų kelionę po Egipto žemę. Vertinama, kad tai buvo demonstracija labiausiai prieš kom. Kinijos pastangas įeiti su savo įtaka į Egiptą ir Alžirą.

— **Kongo sostinėje** Leopoldville siautėja teroristai, slaptai atvykę iš upės kitos pusės. Įvestos draudžiamosios valandos.

**Billy Graham ir Vietnamas**

Billy Graham, vadinamas evangelistas, nepritarė Amerikos politikai, kuri siunčia savo vaikus už 10,000 mylių į Vietnamą, o draudžia Amerikoje esantiem Kubos egzilam vykti už 90 mylių kovai prieš tuos pačius komunistus.

— **A. Stevensonas** iš naujo pareiškė, kad jis sutiktų būti viceprezidentas, jei Johnsonas jį kviestų.

— **Kipro saloje** gegužės 20 žuvo pirmas Jungtinių Tautų kariuomenės karys — suomis.

Kipro vyriausybei ginklus pristatinėja Egipto Nasseris.

UKRAINIEČIAI šoka veteranų dienos programoje gegužės 23 pasaulinėje parodoje New Yorke
Nuotr. P. Ąžuolo


## VASAROS ATOSTOGOS ir BERNIUKŲ STOVYKLA PRIE ATLANTO

**GERIAUSIAI pailsėsite atostogų šalyje Kennebunkport, Maine. Pranciškonų prižiūrimi vasarnamiai priima atskirus asmenis ir šeimas labai prieinamomis kainomis. Sielmet sezonas prasideda birželio 26 ir tęsis iki Darbo dienos savaitgalio.**

**DAUGELIO metų praktika parodė, kad tūkstančiai grįžta pailsėję ir atsigaivinę gražioje Maino gamtoje ir gaivinančioje jūroje bei maudymosi baseine. Ir jūs galėtumėte būti jų tarpe.**

**STOVYKLA gražiajame Maine krašte, prie Atlanto, vadovaujant Tėvams Pranciškonams, prasideda birželio 26 ir baigsis liepos 31. Atvykti ir išvykti galima to sezono laiku bet kada.**

**BERNIUKAI priimami nuo 8 iki 15 metų.**

**STOVYKLOS vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, tautinį ir dvasinį atsigaivinimą**

*Smulkesnių informacijų ir registracijos reikalu kreiptis:*

**Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine — Tel. (207) 967 -2011**

**DARBININKAS** 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

# Koks bus džiaugsmas, kai sulauksim naujų rūmų

## Vasario 16 gimnazijos mokiniai kreipiasi

Vasario 16 gimnazijos VI klasės mokiniai rašo pasaulio lietuviams.

**Francas:** Vasario 16 gimnazijos naujas pastatas jau yra baigiamas ir rudenį šiose patalpose, galimas dalykas, prasidės mokslas. Čia bus visos 9 klasės, kabinetai ir valgykla. Iki šiol mokėmės mediniuose barakuose, kurie primena kariuomenės barakus. Suprantama, koks mokinių bus džiaugsmas kad galėsime mokytis dideliuose šviesiuose kambariuose, o ne kaip lig šiol tamsiuose barakuose. Per žiemą nereikės drebėti, kai šaltas vėjas pučia per visokias sienų skyles. Nereikės prastų medinių grindų dulkių gerti. Nereikės taip suspaustai sėdėti, kaip lig šiol. Taip įkyriai netrukdys vieškelio ir kaimo triukšmas, nes naujasis pastatas bus atokiau nuo gatvės. Dabar jau matome, kad netrukus su lietuviška daina ir didžiausiu džiaugsmu įžygiuosime į Vasario 16 gimnazijos naujus, modernius rūmus. Tik padėkite, gerieji lietuviai, greičiau juos baigti!

**Kiminaitė:** Įstojau į šią gimnaziją nemokėdama lietuvių kalbos. Dabar jau ne tik skaitau, bet ir rašau lietuviškai. Tikiuosi, kad naujuose rūmuose bus darbo atmosfera ir mokslo lygis pakils.

**Krivickaitė:** Seniai buvo kalbėta ir planuota pastatydinti naujus Vasario 16 gimnazijos rūmus. Ir, štai, dabar artėjame į tikrovę. Visas pastatas, tiksliau sakant griaučiai jau yra, bet dar trūksta dar raumenų, kad suteiktų griaučiam formą iš vidaus ir iš oro. Šiam reikalui baigti stinga lėšų. Mes patys tiek duodame, kiek mūsų kišenės pajėgia. Taigi laukiame iš viso laisvojo pasaulio lietuvių mums, besimokančiam jaunimui, paramos: padėkite mum

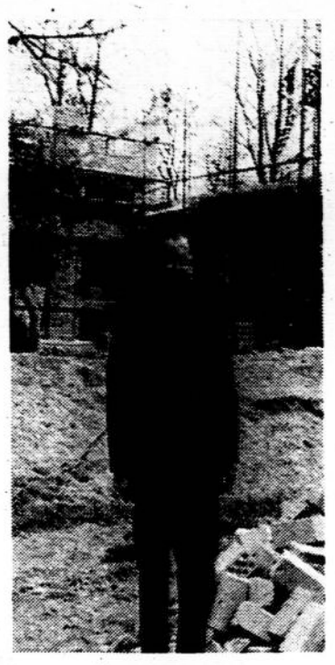

KUN. BR. LIUBINAS, Vasario 16 gimnazijos direktorius

naujuosius Gimnazijos rūmus įrengti.

Manau ir tikiu, kad visi mūsų gimnazijos mokiniai labiau sustiprins ir sukaups savo visas jėgas mokslui. Kas iš to, jeigu yra geriausias pastatas, o jame dvasiškai tuščia.

**Mečionis:** Dėl fizikos ir chemijos tai ypatingai džiaugiuosi, nes tada bus galima gerai eksperimentuoti, bandymus daryti geroje šviesoje ir puikiai įrengtose laboratorijose, o ne laužuose, kaip dabar.

**Milinis:** Chemijos pamokų metu mokiniai dabar negali dirbti, eksperimentuoti laboratorijose, nes tinkamų neturime. Manau, kad naujuose rūmuose mokiniai geriau mokysis. Rūmai mūsų aplinką, parką pagražins. Žmonės, pravažiuodami pro parko dalį, kuris ribojasi ties gatve, daugiau nebeklaus, kokie elgetos čia gyvena.

**Starkas:** Prieš trejus metus įstojau į šią gimnaziją lietuviškai nė žodžio nemokėdamas. Dabar jau ne tik kalbu, bet ir rašau lietuviškai. Daug džiaugsmo išgyvenau per trejus metus šioje gimnazijoje. Bet tas džiaugsmas sumažėja, kai pasižiūriu į senus barakus, kuriuose mes, mokiniai, turime mokytis. Daug mūsų kaimo žmonių ir pravažiuojančių svetimtaučių, sužinoję, kas čia gyvena, sako: "Kaip tos gražios lietuvaitės ir šviesūs lietuviukai gali mokytis tokiuose tamsiuose barakuose? Nėra šviesos! Koks ten gali būti mokslas! jokios mokyklinės atmosferos! Man gaila jų!"

Panašiai kalba ir lietuviai, nors mokiniai stengiasi gerai mokytis, ir gimnazija jau išleido daug abiturientų.

Koks bus mokinių džiaugsmas, kai susilauksime naujų gimnazijos rūmų! Rūmai su dideliais moderniais langais! Labai daug šviesos! Daug erdvės! Bus visai kitas mokymasis! Bet ne tik dėl mokslo, o ir dėl reprezentacijos naujieji rūmai bus naudingi. Ir, gal būt, naujasis pastatas patrauks daugiau mokinių į gimnaziją, nes tėvai į barakus savo vaikų nelabai nori leisti.

—o—

**Gimnazijos rūman užbaigti** trūksta pinigų. Todėl gimnazijos dir. kun. B.R. Liubinas nuvažiavo į JAV ir Kanadą, kad surinktų 50,000 dol. iš ten gyvenančių lietuvių. Tikimės, kad JAV ir Kanados lietuviai supras, kad lietuvių gimnazija Vokietijoje turi egzistuoti ir įsikurti naujuose tinkamuose rūmuose. Mes, mokiniai, iš savo pusės pasižadame geradariam lietuviam atsilyginti mokslo lygio pakėlimu ir lietuvybės sustiprinimu bei lietuvių kalbos puoselėjimu. O mūsų dėkingumas bus toks pat didelis, kaip ir mūsų džiaugsmas.

**Vasario 16 gimnazijos 6 kl. mokiniai:**

**1. Francas, 2. Kiminaitė, 3. Krivickaitė, 4. Mečionis, 5. Milinis, 6. Starkas.**

STATOMI VASARIO 16 gimnazijai nauji rūmai

VASARIO 16 GIMNAZIJOS choras, diriguojamas K. Motgabio

# Grįžimas ir nusikaltimas

**'Grįžimo į tėvynę'** sovietų užsispyrusiai siekiama nuo pat karo pabaigos. Tuojau po karo Vokietijos bėglių stovyklose buvo griebtasi prievartos. Jungtinėse Tautose siekta griežto nutarimo: grąžinti namo visus bėglius jėga. Pasipriešino Jungtinės Amerikos Valstybės. Savo įstatymais ir globa jos sudarė sąlygas daug kam atvykti į šį kraštą. Norėjusiųjų grįžti nelaikė. Kai nedaug beatsirado, Sovietų Rusija sudarė vadinamus 'tautinius komitetus', kad jie agituotų ir įtaigotų grįžti. Lietuviam iš Berlyno buvo siunčiojamas laikraštis 'Už grįžimą į tėvynę', vėliau pakeistas 'Tėvynės Balsu'. Pasikeitė ir komiteto sudėtis bei vardas. Dabar vadinamas 'komitetu kultūriniam ryšiam palaikyti'. Veikia Vilniuje, kaip Maskvos padalinys.

Visa tai rodo, kiek sovietam tebėra svarbi grįžimo akcija ir kiek ji vis dėlto sunki. Mažai sumedžiojama 'aukų', nors tėvynės pasiilgimas visų yra didelis. Kodėl?

★

**Prisimename** pirmojo pasaulinio karo pabaigą ir bolševikų revoliucijos pirmąsias dienas Rusijoje 1917-1918 metais. Tuo metu į Rusiją buvo daug išbėgusių ir evakuotų lietuvių. Atsikuriant nepriklausomajai Lietuvai, nereikėjo jokiu komitetų 'Už grįžimą į tėvynę, jokios agitacijos, jokių vilionių. Priešingai, reikėjo pagalbos registruoti norinčius grįžti, išrūpinti dokumentus, sutvarkyti kelionę. Labai daug tąkino moksleiviai ir studentai ateitininkai. Masės žmonių skubėjo išvykti iš kuriamojo 'komunistinio rojaus'. Važiavo namo traukiniais giedodami ir dainuodami, džiaugdamies, nors daug kas nežinojo, ar beras saviškius ir nesudegusią sodybą.

Dabar visomis dūdomis pučiama, kad Lietuva gražiai atsistačiusi, padariusi didelę pažangą, visų laukianti išskėstomis rankomis... Ir vis dėlto į tą 'glėbį' retas kas įpuola, nors Washingtone lietuviam vilioti yra sovietų pasamdytas ir išlaikomas V. Ženkevičius. Kokia priežastis?

★

**Pagrindinė** priežastis nėra baimė sunkesnio gyvenimo, nepatogumų, mažesnio atlyginimo. Ypač vyresnioji karta to nepaiso. Tėvynė ir artimieji teikia kitokio gyvenimo džiaugsmo, ir jis atstoja didesnę gerovę svetur. Užtat prasta yra sovietų propaganda, kai giriasi 'geresniu gyvenimu', pažanga, kultūriniais laimėjimais .... Esmė ne čia. Svarbiausia yra tai, kad su grįžimu siejama sovietinė politika ir ideologija. Didesnis grįžtančių skaičius turėtų patvirtinti komunizmo 'teisingumą' bei prievartinę savo krašto okupaciją — 'išvadavimą iš burzuazinių nacionalistų'. O čia yra jau nusikaltimas.

★

**Asmeniškai** gali kiekvienas elgtis, kaip nori — grįžti ar kovoti. Bet tiktai laisvame krašte. Už sovietinės sienos tokios laisvės nebėra. Ten — nori ar nenori — kiekvienas verčiamas ginti rusiškąjį sovietų režimą ir savo paties rankomis pamažu smaugti savo tautą. Kas į tą nelaimę yra įkritęs, palikdamas namie, tam gali būti atleista ar net nuopelnu palaikyta, kad sukasi, kaip įmano. Kas laisva valia grįžta, yra jau dezertyras iš kovos lauko, perbėgėlis pas savo tautos priešą. Savo buvimu tėvynėje net negali tikėtis širdies apraminti. Praėjus kuriam laikui, diegs dideliu priekaištu, jei dar turės sveiką nuovoką, ką padarė.

# Taikos nepirksime laisvės kaina

*(atkelta iš 2 psl.)*

prieš vakarų Berlyną. Tada Harrimanas rašė manąs, kad Chruščiovas norįs pagerinti Sovietų gyvenimo standartą ir suprantąs, jog to negalima padaryti nesumažinus apsiginklavimo išlaidų, neatsisakant nuo karingumo. Apie tokį sovietinį taikingumą Harrimanas optimistiškai kalbėjo metai prieš konfliktą Paryžiaus viršūnių konferencijoje, dveji metai prieš kitą ultimatumą dėl Berlyno ir atominio moratoriumo vienašališką nutraukimą, treji metai prieš sovietinių raketų įtaisymą Kuboje.

Ir dabartiniu metu:

Prezidentas Johnsonas optimistiškai atsakė į Chruščiovo siūlymą atsisakyti nuo ginkluotos jėgos klausimam spręsti. Sekr. Rusk sakė tikįs, kad mūsų sovietiniai "draugai" buvo nuoširdūs, tai siūlydami. Bet Chruščiovo nenuoširdumas, prieštarauja Rockefelleris, buvo akivaizdus, kada jis pareiškė, jog tas siūlymas nevartoti jėgos neliečia Formozos, Vakarų karinių bazių, sukurtų pagal senas sutartis, neliečia taip pat Vietnamo, Korejos. Ir prezidentas Johnsonas, kalba Rockefelleris, rašė Sovietų premjerui, kad tas siūlymas gali būti pagrindas taikos pažangai ... "Supainiodami pasikeitusį sovietinį toną su politikos pasikeitimu, mes... kėlėm apgaulingas viltis tarp savo žmonių".

**5. KOMUNISTŲ SKILIMAS: ar mūsų parama juos skaldo?**

"Dažnai vartojamas argumentas, kad turime paremti vieną komunistinę grupę prieš kitą. Kartais sakoma, kad turime paremti vieną komunistinį vadą, mažiau karingą, prieš jo oponentus, darydami jam nuolaidų. Tačiau laisvasis pasaulis neturi duotis suvedžiojamas iliuzijos, kad jis gali daryti įtakos komunistinio pasaulio vidaus raidai. Nei skilimas tarp Sovietų ir Jugoslavijos nei esamas ar galimas nesutarimas tarp Sovietų ir Kinijos nėra laisvojo pasaulio įtakos vaisius".

Priminęs, kad tariamasis kitimas komunistiniame pasauly gali būti tik taktikos reikalas, o ne kitimas iš esmės, Rockefelleris mano: "Mes neturėtume daryti nuolaidų paprasčiausiai tam, kad sustiprintume "taikingą Chruščiovą".

**5. PRISIVALGYMO ILIUZIJA: ar pasisotinęs komunistas atsisakys nuo agresijos?**

Daug kalbama, kad pagerinę savo gyvenimą, aprūpinę gyventojus, komunistai neteks karingumo, suburžuazės. Tad reikia paremti juos, kad greičiau įvyktų Sovietų industrializacija. Dėl to Rockefelleris trumpai atsako: "Aš norėčiau įspėti nuo vilčių, jog industrializacija automatiškai padarys komunistus taikingesnius. Nacinė Vokietija buvo labai industrializuota, bet ir labai agresinga".

**6. TAIKA IR LAISVĖ: amerikiečiai nepirks taikos laisvės kaina?**

Rockefellerio žodžius skaitydamas, matai, kaip jis griauja tas iliuzijas, kurias su tokiu rūpestingumu stato propaganda. Rockefelleris griauja Harrimano, Hilsmano ir kitų iliuzijas. Bet pagalvoji: ar tie jo kritikuojamieji autoritetai nemato tų iliuzijų apgaulės? Būtų įžeidimas Amerikai galvoti, kad jos aukštieji pareigūnai to nesugeba...

Kai Rockefelleris skelbia, kad amerikiečiai taikos nepirks laisvės kaina, tuoj ieškai jo žodžiuose, ką jis siūlo daryti vardan laisvės. Dėja, nerandi, ar jam rūpi visų laisvė, ar tik tų, kurie tą laisvę turi. Terandi, kad jo siūloma programa santykiam su komunistiniu pasauliu nedaug kuo skiriasi nuo tų, kuriuos jis buvo kritikavęs. Palieka įspūdis: vieni norėjo pridengti iliuzijom, kiti tas iliuzijas nudraskė, bet ir vienų ir kitų siekimai suteka į tą patį esamos padėties išlaikymą, į išlaikymą laisvės tiem, kurie ją dar turi.

JONAS MIŠKINIS

# LIEPA ir LOKYS

MUSTEIKOS kaimo gale augo vėšli graži liepa. Viršūnė tarsi debesis siekė. Kamblys buvo toks storas, kad penki vyrai sustoję vos begalėjo rankomis apkabinti. Daug kartų į liepą perkūnas trenkė, daug šelstančių audrų viršūnę lenkė, šakas laužė, bet ji buvo atspari, tvirta ir savo viršūnę stiebė padebesin. Amžiaus nė vienas musteikietis nežinojo. Vieni sakė 100,, kiti — 150, treti tvirtino, kad turinti 200 metų.

Ta liepa dar būtų augusi keliasdešimts metų, jei nebūtų palietęs Kukučio kirvis. Kukutis liepos nemėgo. Savo tankiom šakom ir vėšliais lapais užstodavo saulę. Darydavos tokia paunksnė, kad Kukučiui nei bulvės nei daržovės neaugo.

Gelbėdamas savo daržoves, Kukutis liepos šaknis kapojo ir lupo žievę iki pat brazdo. Po tokios skaudžios operacijos, liepa pamažu ėmė nebetekti primykščio savo vaizdo. Nors vasarą dar pasipuošdavo kvepiančiais žiedais, bet jie nebeturėdavo skanaus kvapo. Ir tiek daug bičių nepritraukdavo, kaip anksčiau.

Slinko metų metai, liepa nyko, džiūvo. Stiebe atsirasdavo plyšių, uoksų, įvairių suaižėjimų. Vasarą bičių spiečius įsimesdavo į kurį nors plyšį. Sunku būdavo iš tenai išprašyti.

Iš pavasario uoksuose apsigyvendavo varnėnai, karveliai, kukučiai, pečelindos ir pulkai žvirblių. Kiekvienais metais liepos viršūnėje kurdavosi gandrų šeima, ir vis ta pati. Kai vieną vasarą perkūnas įtrenkė liepon ir ištaškė jauniklius gandriukus, seniai gandrai apleido savo lizdą ir tik retkarčiais vakare atskrisdavo ir tupėdavo ant sausos šakos. Nors Krušo Augustas liepos viršūnėn įkėlė ratą gandralizdžiui, bet paukščiai lizdo nekrovė ir daugiau jauniklių neperėjo.

—o—

APLINK liepą augo graži, lygi veja. Čia kaimo vaikai susirinkę šokinėdavo ir žaisdavo kiaulytę. Upės pakrantėje balavo medžiuose paskendusi Meškio sodyba, kurioj gyveno šimtametis Motiejus. Mat, daug kas manė, kad jis turįs 100 metų. O kai jį kas paklausdavo, tai jis visada sakydavo: "Baigiu deviniasdešimtus eiti".

Kai tik vaikai pradėdavo žaisti kiaulytę, senis Motiejus, pasiremsčiuodamas šalteksnio krukiu, tuojau atkrypuodavo žaidimo pažiūrėti. Vaikai senelį gerbė ir mylėjo. Dažnai jiem papasakodavo savo atsiminimų, pasakų ir kai kada net kiaulytę pažaisdavo. Karta vaikai, apstoję Motiejų ratu, maldavo papasakoti ką nors iš jaunų dienų.

Senis Motiejus atsirėmė pečiais liepos, pažvelgė į viršūnę, giliai atsiduso.

— Vaikai, — sakė jis, — aš senas, bet ir liepa gerokai paseno. Jeigu į mus prakalbėtų, tai daug daug paporytų. Kai aš dar jaunas buvau ir ėjau baudžiavą, į liepą dažnai Margionių dvaro prevaizda Guževskis įlipdavo ir stebėdavo, kaip dvaro darbininkai laukus dirba. Jei tik pamatydavo, kad darbininkas stovinėja, ilsisi, įsakydavo atvesti ir čia jį plakdavo rykštėmis arba botagu iki kraujo. Mažiau nuplaktiem liepdavo lipti į liepą ir kukuoti arba loti 1-2 valandas be sustojimo.

Jei kas bandydavo žodžiu pasipriešinti, tokį pririšdavo prie liepos ir laikydavo iki vėlyvos nakties, kad uodai sukandžiotų. Ši vieta prie liepos yra baudžiauninkų ašaromis ir krauju giliai palaistyta.

— O, tave, seneli, ar irgi mušė?

— Du kartus rykštėmis išplakė. Net apalpau.

— Už ką? — klausė Petraičių Jonukas.

— Ana, ten pievoj šienaudamas sustojau parūkyti. Dalgės iš rankų neišleidau, bet prievaizda vis tiek įsakė dešimt rykščių atskaityti. Sugrįžęs iš kariuomenės, žiauraus Guževskio neradau. Buvo miręs. Lai Dzievulis duoda jam ten dankaus karalystę.

— Tai tu, seneli, ir kariuomenėje buvai?

— O, taip, paėmė prievarta ir reikėjo tarnauti net 25 metus caro kariuomenėje. Ištarnavęs aštuonerius metus, pasiilgau savo krašto, žmonių, o labiausiai — savos kalbos. Kartą susitikau pažįstama lietuvį ir su juo nutarėme iš kariuomenės bėgti. Iš savo būrio greit pabėgom, bet namus pasiekėm tik po dešimties mėnesių.

— Visą kelią, — porino toliau, — taigi, visą kelią iš Vladivastoko ėjom pėsčiom — kelis tūkstančius mylių. Maitinomis bulvėmis, vaisiais, uogomis, įvairiomis šaknimis, o kai tų pritrūkdavo, valgydavome varles ir žolę. Buvome apdriskę, apsimetę ubagais, užeidavome kur nors pamiršky pas ūkininką duonos ar keptų bulvių paprašyti, bet ne visur gaudavome.

— Aš dar nebuvau parvykęs, — mostelėjo ranka, — o rusų žandarai jau kratė namus ir ieškojo. Namiškiai nieko nežinojo, kad pabėgau iš kariuomenės. Pamatę mane, labai nusigando ir liepė tuojau pasislėpti, kad kaimynai nepamatytų ir nepraneštų. Tai, va, taip ir slapsčiausi 10 metų, kol caras išleido manifestą.

— O kur, jau slėpeisi?

— Daugiausiai arti savo namų ar eidavau Gudų miškuosna medžioti. Naktį miegodavau pievų daržinėj arba šieno kupetoje. Žiemą nakvodavau tvarte pas aveles, o pas jas šilta būdavo!...

— Medžiodamas daug nušaudavau paukščių, stirnų, briedžių, vilkų, kiškių ir lapių — gyrėsi Motiejus. — Nudėjau ir paskutinę Lietuvos meška, kuri vienintėlė buvo Gudų girioje.

— Ar nebijojai tos meškos?

— Ne. Kartą vilkai papiovė Averkos Jurgio kumeliuką. Sužinojęs nuėjau pasižiūrėti ir radau dar ne visą kumeliuką suėstą. Pasidariau šakotoj eglėj sėdynę. Vakare atėjęs įlipau ir laukiau vilko. Gerokai sutemus, išgirdau, kad kažkas braška, kaulus kramto. Maniau, vilkas kumeliuko mėsą ėda, tai ir paleidau šūvį. Kažkas sustaugė, subraškėjo ir nutilo. Prašvitus žiūriu — netoli kumeliuko pašlaitėj, guli negyva, didelė, gauruota meška. Iš kailio pasidariau kailiniukus, o jos iltinius dantis ir dabar dar turiu. Daugiau niekas Lietuvos miškuose nėra matęs nei sutiktas meškos.

# LFB konferencija Clevelande

Gegužės 23-24 Clevelande įvyko apžvalginė JAV ir Kanados **Fronto bičiulių konferencija.** Ji apžvelgė LFB organizacinę padėtį ir ieškojo priemonių ir kelių savo organizacijai stiprinti, Į Laisvę fondui plėsti ir savo žurnalui laiku išleisti. Kai šitie klausimai daugiau susieti tik su LFB, plačiosios visuomenės dėmesio ypač verti buvo du konferencijos klausimai: Lietuva ir laisvės perspektyva, ir LFB uždaviniai ir veiklos galimybės.

J. Brazaitis, kalbėdamas pirmuoju klausimu, prisiminė **antros sovietinės okupacijos** pradžioje krašte ir tremtyje puoselėtas iliuzines laisvės prielaidas ir jų žlugimą; prisiminė paskutiniu laiku populiarinamą laisvės prielaidą, kad laisvė ateisianti per koegzistenciją ir kolaboravimą evoliucijos keliu. Šios prielaidos įtakoje skleidžiama mintis suspenduoti kovą dėl laisvės ir imtis kultūrinio bendravimo ir bendradarbiavimo su kraštu, okupantui tarpininkaujant. Ši koegzistencijos prielaida vedanti į status quo pripažinimą, t.y. į tai, ko siekianti Maskva: nepriklausomos Lietuvos valstybinių institucijų laisvajame pasaulyje likvidavimą ; Lietuvai nepriklausomybės siekiančių organizacijų pritildymą; laisvojo pasaulio lietuvių suskaldymą ir tarpusavinį kiršinimą, kol Lietuvos išlaisvinimo siekimai nutils ir išeivija persiorientuos p alan - kia okupacijos statusui linkme. Todėl dažnai girdime šūkį: valstybinė Lietuvos nepriklausomybė nerealus siekimas, todėl ir nesvarbus. Atmetęs šį "realistų" gundymą, prelegentas sustojo prie **Lietuvos nepriklausomybės siekimo realių priemonių,** kurių pagrindinė esanti viešoji opinija. Jai formuoti esą du keliai: per mases ir per viršūnes. Masėse, ypač jaunojoj kartoj būtina yra palaikyti gyvas Lietuvos okupacijos faktas. Kad ir kaip **jaunoji karta** yra veikiama oportunistinio klimato, jos dalis išliks idealistinė ir principinga. Neblogai jaunosios kartos akademinį barą aptarnauja Lituanus. Betgi visai apleistas jaunosios kartos plačiųjų masių baras, net ir ta jo dalis, kuri lietuviškai tebejaučia ir turi sentimento Lietuvai. Lietuvai palankiai viešajai opinijai formuoti labai daug gali patarnauti provincinė vietos spauda. Į ją daug lengviau su Lietuvos byla patekti, negu į tą, kuri atstovauja administracijos linijai. Lig šiol šioji galimybė labai apleista. Tai vietos bičiulių ir kitų veikėjų uždavinys. Geriausiai informuoti Lietuvos klausimu yra **administracijos ir kongreso žmonės.** Liesdamas pačias aukštąsias sferas, kurios pačios politikos nevykdo, bet turi sprendžiamo poveikio vykdytojams, prelegentas pabrėžė, kad rasti jų paramos yra nepaprastai svarbu, nors ir nepaprastai sunku. Prie velionies prezidento Kennedy tos sferos buvo tokios linkmės, kad priėjimas buvo visai neįmanomas. Prie prezidento Johnsono jos kiek pasikeitė, tapo labiau prisirišusios prie Amerikos tėvų tradicijų ir principų. Jose lengviau ir Lietuvai palankumo rasti. Savo išvadose prelegentas dar kartą pabrėžė, kad **Lietuvos laisvės perspektyva yra reali ir kad kelias į laisvę eina per svetimųjų viešosios opinijos formavimą, aiškios nepriklausomybės linijos išlaikymą, per apsisaugojimą nuo infiltracijos, per lietuviškos minties budrumą.**

Dr. V. Vardys, praktiškai su konkretindamas šių išvadų vykdymą LFB priemonėmis, pripažinęs didelį LFB kūrybinį pajėgumą ir iš to einančias pareigas savo tautai, **nubrėžė LFB veiklos planą ilgai distancijai.** Anot prelegento, LFB egzistencija ir veikimas nepriklauso nuo to, veiks ar neveiks kiti Lietuvos laisvės kovos veiksniai ir kokia bus jų sąranga ir sudėtis. Nustatydami konkrečiai vykdytinus uždavinius, privalome pastoviai ir sistemingai analizuoti tarptautinę padėtį, pavergtojo krašto raidą ir savo pačių bei sau palankių sluoksnių jėgas. Reikia daugiau įjungti į veikimą moteris, pasidalinti naštas. Neturime virsti kokiu uždaru elito klubu, bet būti atviri jauniems žmonėms ir naujoms idėjoms ir telktis į bendrą darbą su kitais.

Akylesniam konferencijos stebėtojui negalima buvo nejusti ir tam **tikros įtampos, einančios iš fakto, kad dalis vadovaujančių LFB žmonių yra daugiau ar mažiau paveikti amerikietiškojo pragmatizmo,** o kita dalis tebežėruoja tuo pačiu bekompromisiniu idealizmu, kuris įkvėpė partizanų žygius, Lukšas, Būtėnus, Dočkus. Akylesnis stebėtojas taip pat užčiuopė, kad į LFB priekį išeina dar tik mokyklos suolą palikusios kartos, anot Mackaus, augintinių kartos atstovai. Tai viltingas reiškinys ne tik LFB, bet ir visam lietuviškam gyvenimui

Konferencija priėmė nutarimus dėl LFB organizacinių reikalų, dėl konsolidacinių laisvinimo vadovybės pasitarimų ir kitais klausimais.

Konferencija labai rūpestingai ir vaišingai globojo Clevelando LFB sambūris. **K.V.**

VYSK. V. BRIZGYS vasario mėnesį aplankė Juozapo Marijos vilą Newtown, Pa. ir kalbasi su mokinėm — Kathleen DeBow ir Karen Kelly.

## KENNEBUNKPORTO GIMNAZIJOS PENKTOJI LAIDA

**Kennebunkport, Me.** — Šv. Antano gimnaziją šiemet baigia penktoji laida. Pažymėjimus gaus 14 moksleivių. Ta proga birželio 6 ruošiamos iškilmės, į kurias susirinks abiturientai, jų tėvai ir gimnazijos mokytojai pasidžiaugti savo darbo vaisiais.

Penktosios laidos abiturientai yra iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių, bet daugiausia iš Chicagos ir Philadelphijos: E. Daniliūnas iš Kanados, R. Dilba iš Philadelphijos, L. Česnaitis iš Chicagos, S. Gavelis iš Bostono, R. Gudinskas iš Kanados, K. Mačiulaitis iš Chicagos, K. Norvaišas iš Philadelphijos, R. Paulaitis iš Philadelphijos, J. Petraitis iš Brooklyno S. Rastonis iš Providence, J. Šipaila iš Rochesterio, J. Šlapkūnas iš Waterburio, J. Koklys iš Clevelando ir V. Valaitis iš Chicagos. Tai pati didžiausia šios gimnazijos laida. Yra gražių talentų ir didelių gabumų. Savo laidai prisiminti išleidžia "Antonianum" kuriame yra sudėti jų būdingesni darbai ir keturių metų šioje gimnazijoje prisiminimai.

Pagrindinei išleistuvių kalbai pasakyti atvyks dr. Juozas Girnius. Mišias aukos ir diplomus įteiks gimnazijos rektorius T. Jurgis Gailiušis, OFM. Pamokslą sakys T. Leonardas Andriekus, OFM, Brooklyno vienuolyno viršininkas. **S. J.**

PHILADELPHIJOJE, PA., šeštadieninė mokykla vaidino "žiedeliai mamytei" Nuotr. A. Gruzdienės

## LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

**ROCHESTER, N.Y.**

Lituanistikos aukštesnįjį kursą šiemet baigė Marytė Sinkutė, Živilė Vitkutė, Kristina Nomeikaitė ir Irena Jankūnaitė. Pradžios mokyklos kursą šios mergaitės išėjo Šv. Jurgio lietuvių parapijos mokykloje, kur moko seselės pranciškietės. Lituanistinė mokykla mokslo metus baigė gegužės 16. Nauji mokslo metai prasidės rugsėjo mėn. 12 d.

**Ateitininkų susirinkimas**

Gegužės 16 Rochesteryje įvyko ateitininkų sendraugių metinis susirinkimas. Apie ateitininkų veiklos plotmę, galimybes dabartinėm sąlygom ir pareigas kalbėjo dr. Vladas Lelis. Paskaita iššaukė gyvas ir nuoširdžias diskusijas. Išrinkta nauja skyriaus valdyba: pirmininkas dr. Vladas Lelis, vicepirmininkas moksleivių ir jaunučių reikalam — Bronius Krokys, sekretorė Aldona Kiršteinienė, iždininkas Antanas Ragelis. Susirinkimui pirmininkavo Kazimieras Sabalis, sekretoriavo Ona Pupininkienė.

**Išsikelia iš Rochesterio**

Obalių šeima apie vasaros vidurį išsikelia iš Rochesterio. Jaunas pianistas Raimundas Obalis prieš išvykdamas Hochsteino muzikos mokykloje duoda atsisveikinimo piano rečitalį. Gabus pianistas Raimundas rengiasi studijuoti odontologiją, tačiau lygiagreičiai žada neapleisti piano muzikos. Naujoje vietovėje R. Obalis gauna stipendijas abiems mokslo dalykams, o motina — darbą. Raimundas yra pasigėrėtino darbštumo. Pasibaigus gimnazijos egzaminam, pats nusidažys namą ir parduos.

Kovo mėn. suėjo metai, kai mirė Raimundo tėvas Vladas Obalis. **(K.)**

**HARTFORD, CONN.**

Po 18 lituanistinės mokyklos gyvavimo metų, šiais metais, mokslui pasibaigus, lietuvių mokyklos namai bus parduoti ir nugriauti. Yra didelis susirūpinimas, kur kitais mokslo metais bus rastos lietuvių kalbos pamokoms patalpos.

Mokslo metai lituanistinėje mokykloje bus baigti birželio 6. Po trijų pamokų, t.y. 12:20 min., mokiniam bus kuklus užkandėlis. Tėvai, atvažiavę vaikučių pasiimti, prašomi trumpam laikui pasilikti ir dalyvauti su savo vaikučiais tame pobūvyje.

Taip pat lituanistinės mokyklos mokinių tėvai su savo vaikais birželio 7 prašomi nuvykti į Putnamą, į seselių lietuvaičių sodybą, ir dalyvauti "Eglutės" šventėje.

**J. Bernotas**

## RŪTOS ANSAMBLIO METINIS KONCERTAS

**Kearny, N.J.** — Gegužės 2 lietuvių parapijos salėje Rūtos ansamblis, vadovaujamas Alg. Kačanausko, surengė metinį savo koncertą. Šiuo ansamblio koncertai visuomenės yra mėgiami, tad ir šį kartą klausytojų prisirinko pilnutėlė salė.

Prie puikiai paruoštų vaišių stalų ansamblio mišrus, vyrų ir moterų chorai šį kartą davė gana įvairią programą. Buvo išpildyta J. Bendoriaus, M. Budriūno, S. Čerienės, J. Gudavičiaus, Br. Jonušo, A. Kačanausko ir k. kūriniai. Ansamblio solistės — Ed. Mack-Mackevičiūtė ir Florencija Schirm — gražiai išpildė duetą iš Offenbacho operos "Hoffmano pasakos". Nuolat tobulėjantis solistas L. Stukas puikiai dainavo solo "Tik tave" — muz. C. Porter. Dueta iš filmo "Kol nevėlu", pritariant vyrų chorui, atliko gana jausmingai Ed. Mack-Mackevičiūtė su J. Majeski. Šis kūrinys, jau dabartiniais laikais parašytas, komponuotas Balio Dvariono ir, reikia pastebėti jame jaučiamas slaviškas motyvas. Moterų choras puikiai sudainavo "Tu prisimink", tačiau nelinkėtina Rūtos ansambliui turėti savo repertuare tų kompozitorių kūrinių, kurių pavardžių net nedrįstama įrašyti programon.

Apskritai šį ansamblio koncertą reikia laikyti pavykusiu. Muz. Alg. Kačanausko asmenyje Rūtos ansamblis turi puikų vadovą. Turint galvoje šio ansamblio neproporcingą balsų sudėtį, jo muzikinis pajėgumas yra gana aukštai pastatytas.

**V. Mamaitis**

## BALTIMORĖS ŽINIOS

**Baleto vakarą** Lietuvių Bendruomenė surengė gegužės 23 lietuvių salėje. Programą išpildė Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas, abu iš Kalifornijos. Vakaras praėjo su pasisekimu. Po programos buvo šokiai.

**Kelionę** į Mt. St. Marys kolegijos Liurdą rengia šv. Alfonso parapijos klebonas prel. L. Mendelis gegužės 31. Autobusai išvažiuoja 9:30. Liurde prelatas aukos mišias. Po pietų kolegijos laukuose maldininkai sustos šv. Juozapo kolegijoje ir ten aplankys palaimintosios motinos Elzbietos Seton kapą. Ten bus ir šventoji valanda. Autobusai į Baltimore grįš 7 v.v. Bilieto kaina 2.50 dol. Bilietų galima įsigyti klebonijoje.

**Šv. Alfonso mokyklos** užbaigimo diena bus sekmadienį, birželio 7. Graduantai dalyvaus 8:30 v. mišiose, kurias aukos prel. L. Mendelis. Užbaigimo aktas bus 3 val. popiet. mokyklos salėje. Visi kviečiami gausiai dalyvauti. Prel. L. Mendelis išdalins diplomus ir dovanas.

**Vedybinio gyvenimo** 50 metų sukaktį minėjo Jonas ir Ona Petkai gegužės 24. Jie su savo šeima bei giminėmis dalyvavo 10 val. mišiose.

**Vainikų dieną** šv. Alfonso bažnyčioje 9 v. bus mišios už žuvusius dėl tėvynės. Lietuviai kviečiami kuo gausiau dalyvauti.

**Valerija Zulienė,** senos kartos lietuvė, paskutinius metus sunkiai sirgusi, mirė gegužės 20. Velionė buvo šv. Alfonso parapijos gera parapietė. Trys kunigai aukojo gedulingas mišias už jos sielą gegužės 23 šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliudęs vyras Juozas, nuliudusios dukros Hilda ir Ona.

**Jonas Obelinis**

NEWTOWN, PA., balandžio 26 įvykęs seserų rėmėjų seimas pietų metu. Prie stalo matosi kun. dr. Kazimieras Širvaitis, kun. Juozas Karalius, Agniete McCann—prezidentė, kun. Valentinas Atkočius, MIC, Marijanapolio vyresnysis ir k.

## IŠ VISUR

— **Lietuvių Krikščionių demokratų konferencija** šaukiama gegužės 30-31 Clevelande, Čiurlionio namų salėje (ne Šv. Jurgio parapijos, kaip buvo anksčiau skelbta). Konferencija prasideda gegužės 30 d. 10 val. ryte. Vakarienė įvyks taip pat Čiurlionio salėje. Kalbės prel. Ladas Tulaba. Sekmadienį Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje aukos iškilmingą sumą.

— **Lietuvių Studentų Sąjungos** rinkimų komisija praneša, kad lig šiol yra gautas tik vienas kandidatų sąrašas į naująją Centro Valdybą, todėl kandidatų siūlymo laikas pratęsiamas iki birželio 7 d.

— **Dr. Karolis Lederis** yra vienintelis savo srities specialistas Anglijoje. Profesoriauja Bristolio universitete. Yra gimęs Lietuvoje — Noreikonių km., Pakruojaus vals., Šiaulių apskr. Mokėsi Linkuvos gimnazijoje, baigė Šiaulių pedagoginį institutą, mokytojavo pradžios mokykloje Telšių aps. Pabėgęs nuo bolševikų 1941, dirbo Vokietijoje baldų fabrike, mokėsi Giesseno universitete, bet buvo mobilizuotas ir pateko anglam į nelaisvę. Iš nelaisvės paleistas 1946, metus laiko mokėsi Miunsterio universitete Vokietijoje, paskui vėl grįžo į Angliją ir čia dirbo pramonėje ligi 1954. Nuo tada prasidėjo mokslinė jo karjiera. Pradėjo dirbti Bristolio universiteto farmakologijos institute; 1961 įgijo daktaro laipsnį. Jo specialybė — harmonų tyrinėjimai elektronų mikroskopijos pagalba. Yra padaręs naujų atradimų. Jo tyrinėjimų rezultatai paskelbti Anglijos, kitų Europos kraštų ir Amerikos mokslo žurnaluose. Dr. K. Lederis yra dažnas ir žinomas tarptautinių medicinos konferencijų dalyvis ir paskaitininkas. Paskaitas yra skaitęs Londone, Paryžiuje, Kopenhagoje, Briuselyje, Strasburge ir k. Dabar tėra 44 m. Dėmesio vertas yra jo sunkus bet ištvermingas kelias savo tikslui siekti.

Neužmirškite baisųjį birželį!

BALFAS LAUKIA AUKŲ!

Maloni žinia Marijos mylėtojams T. K. Bucmio, O.F.M. parašyta nauja knyga apie Mariją

GEGUŽĖS MĖNUO

Knygoje yra 31 skaitymas kiekvienai gegužės mėn. dienai. Turinyje išdėstomos tikėjimo tiesos apie Mariją ir įvairios pamaldumo formos visiems suprantama kalba. Kaina $1.50.

Galima užsisakyti adresu:

DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

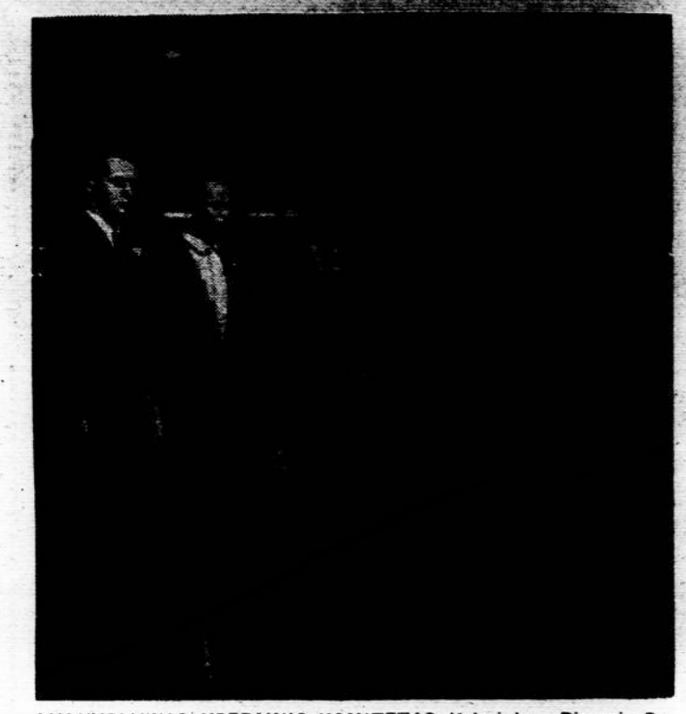

JAV VYRIAUSIAS KREPŠINIO KOMITETAS. Iš k. į d. — Dirvonis, Bulionis, Grybauskas—pirm., Lauraitis, Švelnys; trūksta Povilo Žumbakio. Nuotr. P. Petručio

NAUJI FILMAI

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

# TREJETAS KOMEDIJŲ

**"Never Put It In Writing".** Paleistas žodis jau nebesugrąžinamas. Šią tiesa skaudžiai ne vienas yra pripažinęs savo gyvenimo bėgyje. Dar klaikiau, kai tas žodis lieka nepaneigiamu liudininku rašte. Šią idėją Andrew ir Virginia Stone panaudoja komiškam, bet nemaža įtampos pareikalaujančiam filmui. Pats Stone paruošė filmo tekstą, finansavo gamybą ir surežisavo; gi žmona gabiai prisidėjo prie montažo darbų.

Londono apdraudos bendrovės aukštas valdininkas atostogauja Dubline. Jį labai suerzina kiek neaiškus pranešimas, kad įstaigos direktoriaus giminaičiui paskirta vyriausio vedėjo vieta, kurios jis pats tikėjosi. Pirmame ikaršty parašo direktoriui aštrų atsistatydinimo laišką ir jį pasiunčia. Netrukus gauna pranešimą, kad jis paskirtas direktoriaus pavaduotoju. Kaip sukliudyti, kad baisus laiškas nepasiektų adresato? Didesnė filmo dalis ir paaukota to laiško medžioklei.

Filmavimo darbai atlikti Airijoje ir Londone, daugiausia puikių gamtovaizdžių fone. Iš amerikietiškai publikai pažįstamų artistų pažymėtinas Pat Boone. Kiti artistai paimti iš Dublino garsiojo Abbey teatro. Filmas nuotaikingas, neužgaulus ir tinkamas visiems šeimos nariams.

**"Paris When It Sizzles".** Pagamintas prieš 2 metus, bet tik dabar išleistas, šis filmas, kaip senstantis vynas, deja, savo kokybės nepagerino. Prie jo komercinio pasisekimo gal prisidės tik dar šviežias Audrey Hepburn pasižymėjimas filme "Charade". Abiejuose filmuose ji atlieka pagrindinį vaidmenį, ir tai panašiame Paryžiaus spalvotų vaizdų fone.

Permokėtas ir prasigėręs filminių tekstų kūrėjas (William Holden) Paryžiuje bando įvairius siužetus naujam filmui, bet jo mūza tylį. Vos kelioms dienoms belikus iki pristatymo datos, jis pasisamdo mažininkę (Audrey Hepburn), kad pagreitintų techniškus darbus. Bebandant įvairias galimybes, žiūrovas stebi filmą filme. Bandant įvairius žanrus, — šnipinėjimo, romantišką cowboyišką, kriminališką, bauginantį, — kiekviename epizode stebima tie patys artistai, nors ir skirtingose situacijose.

Be jau minėtų veikėjų, trumpai dar pasirodo Tony Curtis, o taip pat ir Mel Ferrer bei Marlene Dietrich, nors ir nepažymėti artistų sąraše.

Ši gana lėkšta komedija dėl eilės lengvapėdiškumų rezervuotina vien suaugusiems.

**"A Global Affair".** Savo vedamoje mintyje šis filmas bando skleisti tautų bendradarbiavimo ir solidarumo idėją, bet pristatymo būdu nepakyla nuo lengvos komedijos lygio.

Filmų ir televizijos populiarus komikas Bob Hope, pažįstamas savo rafinuotais ir dažnai dviprasmiškais išsireiškimais, šį kartą pavaizduojamas kaip Jungtinių Tautų radijo pranešėjas, kovojas už šeimų ir ypač vaikų gerovę. Pamestinukei atsiradus Jungtinių Tautų rūmuose, jam pavedama kūdikio globa. Įvairiausių tautų atstovai bando perimti mažytės globą, kol pagaliau pats Hope, kaip pirmą pasaulio tarptautinį piliečį, o taip pat ir vieną iš besivaržančių globėjų rezervuoja sau pačiam.

Be didesnių meninių pretenzijų suaugusiem šis filmas suteiks galimybę pusantros valandos praleisti dirbtinai pakeltoje nuotaikoje.

MOTERYS ŠAVANORĖS Juozapo Marijos viloje Newtown, Pa., parengia dovanas senelių prieglaudai. Iš k. į d. Ona Šokol, Katarina Žemaitienė, Elena Davis

IN HONOR OF OUR LATE BELOVED PRESIDENT JOHN F. KENNEDY


ALBERT SHERMAN, Inc.
For the Finest in Insurance
107 Fifth Avenue
Pelham, New York

VINCENT & NEAL RESTAURANT
120 East 40th Street
New York City
For the Finest in Italian Cuisine
Your Hosts
VINCENT RANELLINI
&
NEAL GLONDA
YU 6-6434

NEW CLEMENTS RESTAURANT
1612 SHEEPSHEAD BAY RD.
BROOKLYN, N. Y.
TW 1-3998

MISSIONARIES of ST. CHARLES SEMINARY
Staten Island 4, New York


## FUNERAL HOMES


SERIO MONUMENTAL WORKS
Mfrs. & Sales — Established 1937
Monuments for all cemeteries. Buy direct from Mfr. and save! Display and Plant on Premises. All work guaranteed. — 319 Baretto St. Bronx. N. Y. Tel. DA 8-2223; after 5 P.M. phone 516 PR 5-6030.

O'Shea Funeral Home under the direction and ownership of
Mr. CHARLES J. O'SHEA Jr.
Families will appreciate the moderate funeral cost, but a dignified superior funeral service giving solace and comfort to those in grief. — 2515 North Jerusalem Rd., East Meadow, L. I. — TA 6-1010.

CANCRO FUNERAL HOMES, Inc.
2710 White Plains Rd., Bronx
Dignified and Economical Funeral Service
Chapels available in all Boros
KI 7-6464

UNIONDALE FUNERAL HOME
Michael Orlando, Funeral Director.
A personalized, dignified service
Facilities available everywhere
599 Jerusalem Ave., Uniondale, L.I.
IV 1-0173


## AUTO SALES


1964 Ramblers—All Models. A few 1963 models left over. Drastically reduced. Fine selection of used cars, every car sold with guarantee.
CAVALLO - KAPPLER, INC.
49-05 Roosevelt Ave., Woodside 77, N.Y. tel. HI 6-9300 (Bliss St. Station IRT Subway)


## TOURS


Coming to the World's Fair or vacationing in N.Y.C. For tours when in N.Y.C. call LT 1-2828. Crossroads Sightseeing Corp. Escorted lecture tours via air conditioned buses, special consideration to religious groups and societies. Make your reservations now! 1572 Broadway, N. Y. C.


## WEDDING


Lenox Chalet — Modern luxurious Ballrooms for all occasions, accommodate 75-1000, beautifully catered dinners and buffets for personalized weddings. Moderate prices, completely air conditioned. 254 E. 2nd St., off East River Drive, Houston St. Exit, N. Y. C. — OR 3-1890.



TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291


## RESTAURANTS


While in New York be sure to stop in for a delightful meal
CHAMPLAIN RESTAURANT
Continental atmosphere. Imported and Domestic Wines and Liquors. Reasonable prices. — CI 7-9274
115 West 49th Street, N. Y. C.

For Better Wedding and Week-End Dancing
TUXEDO BALLROOM
Offer the Finest
Call Fred — RE 4-7335
210 E. 86th Street & 3rd Avenue
New York City

The North Shores Newest and Most Different Restaurant
Featuring: 40 varieties of Pancakes & Waffles, Steaks & Chops, Custom Salads and Sandwiches, Southern Fried Chicken, New Cocktail Bar.
JIL'S
PANCACKE HOUSE
309 Main St.
Huntington Village, N. Y.

Suburban dining with a continental flavor
MARCPIERE
Your Hosts:
Peter Corte - Marco Gardenghi
Rte 110, MELVILLE, L.I.
CHapel 9-8221

If you are visiting New York — or just dining out — treat yourself to the Best —
REX RESTAURANT
Continental Food at its superb Best
147 E. 60th Street, N. Y. C.
TE 8-9739 TE 8-2024

MEI TING RESTAURANT
2 East Jericho Tpke.
Huntington Station, L.I.
Chinese-American Cuisine at its very best
Wines & Liquors — Facilities for small private Parties
Member of Diners' Club
For reservations call HA 3-5937


## BAKERIES


LEFFERTS BAKERY
Savininkės Louise Weins asmeniškoj priežiūroj kepyklos geriausios kokybės gaminiai patenkins visus, kurie yra pratę naudoti tik geriausią maistą — vedybų gimtadienių tortai, sviestainiai. 135-07 Lefferts Blvd, Ozone Park, Queens, VI 3-9151

RAY'S
ITALIAN BAKERY
45 Railroad Ave., Valley Stream, L. I. — Fresh Bread and Rolls baked daily on our premises. Deliveries made to homes and stores, schools and churches. CO 2-7610

Rengiatės linksmai šventei ar draugijos pobūviui? Užtikrinkite pasisekimą užsakydami tortus pas JACK STROELL'S BAKE SHOP, 3434½ E. Tremont Ave., Bronx, N. Y., tel. TY 2-1433. — Tortų, pyragų ir kitų kepsnių specialistai. Tenkiname jūsų pageidavimus.

HACKER'S BAKERY
368 Pelham Rd., New Rochelle, N.Y.
BE 5-1021
Specialists in the Finest of Party and Wedding Cakes made to your Special Order. — Delicious Danish Pastry and Cookies.


## DISPLAY


ARMIENTO STUDIOS
John M. Armiento—Designer, Craftsman. Ecclesiastical windows, leaded windows, stained glass windows — Free Estimates. 104 Railroad Ave., Hackensack, N. J.; 201 HU 9-6181.

Dažai dažymui iš lauko. Mūras, medis, cementas arba "stucco". Dovanai katalogas ir 100 spalvotų 'chips'. Pirmos rūšies įvairūs dažai stogam ir sienom. Kainos nuosaikios. Kreiptis adresu Paint-Point Products Co., Inc., 99 S. 6th Street, Brooklyn, NY Tel. ST 2-4560.

DANIEL D. CHAPMAN
Insurance—all types. Our aim is to establish the finest reputation for honesty, integrity and dilligence. — May we serve you? FREEPORT, 211 S. Bayview Ave. (North-East corner Rose St. and Bayview Ave.)
212 FR 8-0999

PARK CITY PRESS INC.
COMPLETE PLANT
Photo Offset, Letter Press, Bindery
Color Brochures
3160 Great Neck Road
N. Amityville, L. I.
516 MY 1-2700

World's Fair arrangements for individuals, groups, firms, teachers, churches, students, at discounted prices can include: transportation, hotels, tickets of admission, meals, rides, visits to exhibits, multilingual guides. VISTA Travel Service, Inc. 437 5th Ave., N.Y. 17 NY MU 5-8725



Norite geros meniškos fotografijos —
PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —
VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

JAU 22 METAI!
LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VALANDA
1330 kil. 97.9 mgs. (FM)
ŠEŠTADIENIAIS nuo 5 iki 6 v.p.p.
DIREKTORIUS JOKUBAS J.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201

Bendromis jėgomis kurkime stiprią pelningą instituciją!
KVIETIMAS
LITAS INVESTING CORP., Inc.
Maloniai kviečia prisidėti prie bendrovės plėtimosi perkant LITAS Akcijas. Litas bendrovė akcininkų kapitala investuoja pelningai iki 12% ir konservatyviai į trumpalaikes užtikrintas paskolas, pirmus ir antrus "mortgage", namus ir t.t. Progai pasitaikius, nedidelė kapitalo dalis yra investuojama ir į Akcijų Biržą. Šiuo metu vienos akcijos kaina — $10.00. Po birželio 30 d. ši kaina bus pakelta.
Visais akcijų pirkimo reikalais prašome kreiptis:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799 arba
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997
Darbo valandos: Šiokiadieniais 6 - 9 val. vak.; šeštadieniais 9 - 4 val.

— HAVEN REALTY —
JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Finds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

CRANE SAVINGS & Loan Association
B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.
36-38-40 STAGG ST BROOKLYN 6, N. Y
Telefonas STagg 2-5938

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.
322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.



LIETUVIŠKA VASARVIETĖ
BANGA
CAPE COD'E, MASS.
GREAT MARSH RD.
CENTERVILLE, MASS.
- Prie Atlanto vandenyno. Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai; patiems galima gamintis valgį.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Suteikiama be nuosavų automobilių transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia Bangos randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:
A. PAKŠTYS
78 Alicia Rd.
Dorchester, Mass. 02124
Tel. 282-8946
o po birželio 20 d. į Banga
Box 178, Centerville
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633


# MOTINOS PAGERBIMAS NEW YORKE

Motinos pagerbimas, kuri surucšė 10 gegužės New Yorko mokslėlvių atkų kuopa ir katalikių Moterų Talka, praėjo gana sėkmingai. Svečių prisirinko daug (šiais laikais skaičiuojant), daugiausia iš New Yorko, bet buvo net iš Connecticuto valstybės. Moksl. at-kų tėvų komiteto pirm. A. Škerys trumpais žodžiais apibūdino šios dienos reikšmę. Po invokacijos, kurią atkalbėjo kun. J. Pakalniškis, **stud. S. Godvilaitė labai jautriai kreipėsi į motiną tremtinę,** kuri kaip audroj skaudančia širdimi paliko tėvynę, o tremty šalia savo kasdieninių rūpesčių, šalia tėvynės ilgesio, budi dėl savo vaikų lietuviškos ateities. Prelegentė paskaitė iš K. Bradūno poemos fragmento "Motina". Skaitytoja savo lengvu skaitymu perdavė klausytojam tremtinės motinos grįžimą į gimtąjį kaimą. Ji rado vien tik griuvėsius, iškirstą sodą — tartum žemė buvo ne ta. Klausytojai susidūrė kartu su motina tremtine sugriautoj Lieutvoj, surusintoj, ir kartu su tremtine prisiminė savo artimuosius gyvus ir mirusiuosius.

Moksleiviai suvaidino **M. Ramūnienės trijų veiksmų vaizdelį "Gėlės mamytei".** Pagrindinį vaidmenį labai gerai suvaidino R. Navickaitė (Ragana) po jos seka M. Sandanavičiūtė (Miškinė), G. Kregždytė (Dalytė) ir P. Sandanavičius (Meška). Neatsilko perdaug savo vaidyba ir kiti: R. Balčiunas (Almis), R. Čepulytė (Plaškakė), D. Gražiūnaitė (Aušrelė), R. Ignaitis (Zuikis), P. Tutinas (Varnas), M. Vainiūtė (Voverė) ir P. Vainius (Vilkas). Tarp jų str kšėjo ir šoksnėjo įvairiaspalviai vabaliukai ir žiogeliai

*(nukelta į 8 psl.)*

# DARBININKAS

Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Vienuolynas ..... GL 5-7068


## NEW YORKO NAUJIENOS

**Liet. M. A. New Yorko Klubo** paskutinis prieš vasaros atostogas susirinkimas įvyks birželio 5, penktadienį, 7:30 val. vakare J. Laucevičienės bute (85-39 88th St., Woodhaven, N.Y.). Važiuoti Jamaica linijos traukiniu iki Forest Pk. stoties. R. Mainelytė parodys filmą iš Tolimųjų rytų ir papasakos savo kelionių įspūdžius.

**Antano Smetonos,** buvusio Lietuvos prezidento, 20 metų mirties sukakties proga mišios bus birželio 13 d. 8 v.r. Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

**Aidų žurnalo** gegužės mėn. numeris šią savaitę atspausdintas ir išsiuntinėtas skaitytojams.

**Kazys Jakutis,** solistas, dabar dainuojąs New Yorke, lankėsi Darbininke. Jis yra kilęs iš Worcesterio, kurį laiką sekmingai dainavo San Francisco, Calif.

**Lito bendrovės** akcininkų skaičius sparčiai auga. Naujų akcininkų tarpe randame jaunimą ir vyresniuosius. Jauniausias akcininkais yra Ritonė Ivaškaitė ir Tomas Ivaška. Nuo jų netoli atsilieka ir vienuolikmetis Antanas Vytuvis. Vyresniųjų tarpe yra Stasys ir Antanina Adomaičiai, Teresė Ivaškaitė, J. Kazickas, J. Lisauskas, G. Penikas, Vida Ribokaitė, dr. Regina Saldaitienė, K. Simonavičius, dr. S. Šimoliūnas, P. Švitra.

**Kun. dr. Stasio Valiušaičio** sidabrinis kunigystės jubilėjus bus birželio 13. Jubiliejaus minėjimo komitetas, baigdamas parengiamuosius darbus, maloniai prašo visus kun. dr. S. Valiušaičio bičiulius, kurie nori iškilmėse dalyvauti, tuoj (iki birželio 5) atsiliepti į pakvietimą ir komitetui grąžinti pasiųstas atsakymo korteles.

**Už a.a. Elenos Šešplaukienės** sielą jos mirties metinių proga mišios bus pranciškonų koplyčioje birželio 2 d. 7 v.r.

## Kazickų šeima į Lietuvių Fondą įnešė 15,000 dol.

Chicagoje nėra savaitgalio, kad neįvyktų kokia pramoga bei suvažiavimai, o susirinkimų — tai beveik kasdien po kelis. Jei ne Jaunimo Centras, kur galėtų tai visa įvykti? O toks judėjimas išjudina visus ir lietuvybė lieka atspari.

Vienas iš suvažiavimų, įvykusių gegužės 16, buvo **Lietuvių Fondo.** Suvažiavimas buvo gausus savo dalyviais ir atstovaujančių balsais. Buvo atstovaujama 920 balsų.

Suvažiavimą atidarė Fondo steigėjas **dr. A. Razma.** Savo žodyje pasidžiaugė, kad Fondas jau turi 500 narių ir 150,000 dol. įnašų. Nuolat auga. Jungiasi pensininkai, organizacijos, užrašomi palikimai. Vienas iš didžiausių įnašų yra dr. **Juozo ir Aleksandros Kazickų** 10,000 dol. Publika audringai plojo.

**Suvažiavimo prezidiumą** sudarė: dr. J. Kazickas, dr. Baliukas ir St. Barzdukas, sekretoriatą: A. Pužauskas, T. Mečkauskas ir A. Gintneris. Buvo platus valdybos pirm. T. Blinstrubo pranešimas. Sveikino JAV LB centro valdybos pirm. Jonas Jasaitis. Illinois valstybės vicegubernatorius Šapiro atsiuntė telegramą.

Sekė įvairių komisijų pranešimai.

Buvo įdomus **dr. J. Kazicko** pranešimas dėl Fondo kapitalo investavimo. Siūlė 30 proc. investuoti į obligacijas, kurios bendrai duoda didį pelną, o 50 proc. — į akcijas. Čia reikia būti atsargiem. Likusieji 20 procentų investuoti į vadinamus bankelius — taupomąsias kasas. Investavimas būtinas, nes doleris kasmet apie 2 proc. krinta. Pranešimas susilaukė ir paklausimų, kas pagyvino dar pranešimą. Savo žodžio pabaigoje dr. J. Kazickas pranešė kad ir jo vaikai įstoja į Fondą, įnešdami 5,000 dol. Tad visos šeimos bus 15,000 dol. įnašo.

Iš **valdybos pranešimų**, paaiškėjo, kad pernai Fonde tebuvo 70,000 dol., šiemet jau 150,000 dol. Išsiųsta 3,000 specialių laiškų. Kasdien ateina atsiliepimų.

Kaip įstatuose numatyta, kasmet Tarybos narių trečdalis baigia savo kadenciją ir įvyksta nauji rinkimai. Išrinkti penki nariai: dr. J. Kazickas (daugiausia gavęs balsų), dr. K. Ambrozaitis, inž. Naudžius, p. Mažeikienė ir agr. Šantaras. Revizijos komisijon: dr. St. Budrys, T. Mečkauskas ir J. Graužinis.

Šiame suvažiavime spauda, turėjo atskirą stalą, kas suvažiavimuose reta yra. Gražus ir sveikintinas pavyzdys.

Dalyvių nuotaika buvo nuoširdi, išsiskyrusi iš kitų suvažiavimų. Fondas jau įsisiūbavęs ir siekia pačias tolimiausias vietoves.

**Jn. Vdls.**

NEW YORKO VYRŲ CHORAS, dirigentas Vl. Baltrušaitis, pianistė A. Kepalaitė koncerto metu gegužės 24 Franklin K. Lane mokyklos salėje. Nuotr. P. Ąžuolo

## MOTINOS PAGERBIMAS NEW YORKE

*(atkelta iš 6 psl.)*

— R. Balsys, R. Bobelytė, R. Kregždytė, V. Navickas, A. Surdėnaitė, A. Škerys ir Š. Zikaras. Vaidinimas **paįvairintas baletu,** kurį pašoko R. Čepulytė (Plaštakė); sukosi skraidė kaip plaštakė scenoje. Ji lanko baleto studiją, gal būt pamatysime ją kada vėliau šokant scenoje kaip tikrą baleriną.

Po vaidinimo **T. Dzikienės kanklininkių grupė** padainavo ir paskambino kanklėmis keleta lietuviškų dainelių, pritaikintų Motinos dienai. Kanklininkės atliko savo dalį labai gražiai. Pažymėtina, kad T. Dzikienė tą kanklininkių būrelį paruošė per gana trumpą laiką. Ji dirba tik iš lietuviškos meilės dainai ir muzikai. Kita moteris, kuri savo atliekamą nuo darbo laiką aukoja lietuviškam jaunimui, yra J. Matulaitienė. Čia ji pasirodė **su savo jauniausia šeštadien. mokyklos šokėjų grupe.** Gražu buvo stebėti, kaip tie jaunieji šokėjai šoko, sukėsi labai rimtai nusiteikę ir atsidavę šokiui. J. Matulaitienė, kuri New Yorke "šoka" beveik 15 metų, mielai dalyvauja kiekviename kultūriniame parengime.

Bendrai **visa programa buvo paruošta gerai:** paskaita, vaidinimas, dainos, šokiai praėjo gyvai ir įdomiai. Gal tik reikėjo kuo nors užpildyti tarpus, kol scenos dekoracijos keičiamos. Vaidyba buvo puiki, ypač kad vaikai turėjo tik dvi repeticijas! Jų laikysena scenoje buvo naturali, žodžiai drąsiai pasakomi, o jei kuris buvo pamiršęs savo rolę, tuoj kitas pasiskubino papildyti tuštumą savo žodžiais (atleiskit, jaunieji, už paslapties išdavimą!). Tai buvo padaryta gana vikriai, ir susirinkę svečiai nespėjo pastebėti. Tokių gabių artistų turime kelius, ir N.Y. scenos darbuotojai turėtų juos pasigauti ir parengti lietuviškajai visuomenei.

Įdomiai buvo papuošta **scena.** Pirmame ir paskutiniame veiksme buvo atvaizduotas niurus miškas, kuriame ragana turėjo savo buveinę. Verdąs vanduo katile, paruoštas "aukai", nudžiūvę medžiai riogsojo, keli krūmuokšniai žaliavo. Antrame veiksme žaliavo graži pievutė, eglutės, žali medžiai, margavo gėlės.

Vaidinimą režisavo ir vaidintojus paruošė **jaunučių vadovė M. Navickienė.** Jos rūpesčiu ir nurodymais buvo siūvami scenos kostiumai, papuošta scena, suderinta programa. Toji moteris, per visą savaitę naktimis dirbdama, namuose rūpindamasi šeima ir po sunkios ligos sveikstančiu vyru, nešė ant savo pečių tos dienos šventės rengimo visą naštą. Nors kai kam atrodė, kad po dviejų repeticijų vaikai neatliks programos, M. Navickienė nenuleido rankų — ji pasitikėjo vaikais, ir jie jos neapvylė. Labai daug jai padėjo "dešinioji ranka" **R. Balsienė, kuopos tėvų komiteto sekretorė,** kuri yra komiteto paskirta padėti programom paruošti. Ši taip pat dirba naktimis, turi šeimą, vis dėlto randa laiko ir noro dirbti tiek organizacijai, tiek lietuvybės palaikymui jaunimo tarpe. Miško "žaliava" pristatė at-kų st. pirm. A. Vainius, Jr., šviesas reguliavo moksl. V. Koncė ir st. V. Radzivanas.

Tenka pažymėti, kad yra dar tylios padėjėjos, kurios daugiausia padeda savo kantrybe; tai visų vaidintojų mamytės, kurios kantriai brangų laiką praleido laukdamos, kol jų jaunieji repetavo.

**A. R.**

MOTINOS DIENOS minėjime gegužės 10 Apreiškimo parapijos salėje šoka J. Matulaitienės vadovaujamos grupės jaunučiai. Nuotr. P. Ąžuolo

## BOSTONO ŽINIOS

**Specialios pamaldos** į Švč. Jėzaus Širdį bus birželio 5, 6 ir 7 šv. Petro lietuvių bažnyčioje. Pamaldas praves ir pamokslą sakys šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius prel. L. Tulaba.

**CYO orkestras** gegužės 30, Vainikų dieną, dalyvaus iškilmingame mirusiųjų minėjime miesto kapinėse. Drauge dalyvaus ir Dariaus posto legionieriai.

**Šv. Vardo Draugija** birželio 7 po 8 val. mišių, kuriose bendrai priims komuniją, ruošia šeimų pusryčius salėje po bažnyčia. Pusryčių kaina 1 dol.

**Žalgirio skautų tuntas** įsigijo naują vėliavą, kuri šv. Jurgio šventės iškilmingoje sueigoje buvo palaiminta tunto kapeliono kun. J. Klimo. Vėliavos krikšto tėvais buvo prof. Ignas Končius (pirmasis šio tunto tuntininkas) ir O. Mučinskienė, kuri tuntui padovanojo 25 dol.

**Laisvės Varpo** gegužinė bus birželio 7 Romuvos parke Brocktone.

**Neolituanų korporacija** maloniai kviečia atsilankyti į liaudies dainų vakarą birželio 6,, šeštadienį 7:30 val. vak. Tautinės Sąjungos Namuose (484 E. 4th St., South Boston). Programoje bus diskutuojama liaudies dainos pradžia, jos vertė muzikai ir reikšmė. Įžangos žodį tars rašytojas Stasys Santvaras. Konkrečiam supratimui būdingesnių daiuos savybių dainuos stud. Livija Bražėnaitė, kuri neužilgo išleis lietuviškai įdainuotą plokštelę, ir naujai įsikūręs populiarus "Klajūnų" trio. Po programos bus šokiai.


**Vasaros atostogas**
be rūpesčių praleisti maloniai kviečiame S. M. Lušių ir B. I. Veitų
**MEŠKOS ir MEŠKIUKO**
vasarvietėje
42 Beach St., Monument Beach
CAPE COD, MASS.
Tel. 759 - 3251 (617)
Plačiai žinoma ir visų mėgstama vasarojimo vieta prie Atlanto: Rami aplinka, nešaltas vanduo, puikaus smėlio paplūdimys • Geras maistas, nuoširdus patarnavimas, jauki lietuviškos šeimos nuotaika • Valtis žuvavimui, saili-fish buriavimui, teniso aikštė ir ping-pong stalas • Muzikai piano, Hi-Fi su plokštelių rinkiniu ir Televizija • Tėvams vakare išvykus — prižiūrimi vaikai. Sezono pradžia: birželio 20 d. Užsisakymai iš anksto labai pageidaujami. Iki birželio 20 d. kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Telef. VI 9-1193 (212). Po birželio 20 — Vilos MEŠKA adresu.

**Demokratų kandidatas ANTHONY SADOWSKI**

Gimęs ir augęs Ozone Park, ir dabar jau 15 metų, kai gyvena Woodhaven.
Vedęs prieš 25 metus, augina du sūnus.
Rich Haven demokratų klubo pirmasis viceprezidentas.
Priklauso Queens Borough B.P.O. Elks Lodge No. 878. Yra IV laipsnio Kolumbijos vytis.
Aktyviai dalyvauja tarptautiniam Kiwanis klube.
Našlaičiam šelpti fondo komiteto pirmininkas.
Rich Haven vaikų beisbalo klubo globėjas.
Priklauso PAL policijos jaunimo komitetui.
Yra statybininkas ir turi savo Real Estate istaigą.

Richmond Hill - Ozone Park - Woodhaven

BALSUOKIME birželio 2 d. už šį demokratų veikėją, kad jis galėtų pravest savo teisingą, rimtą ir pažangią politiką.

**WILLIAM J. DRAKE**
DRAGONAS
ADVOKATAS
84-14 Jamaica Avenue
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Hickory 1-8220

Pataisysiu Jūsų Televiziją gerai ir pigiai
**JONAS ŽILINSKAS**
629 E. Sixth St., So. Boston
Tel. AN 8-6645

**LAIDOJIMO DIREKTORIAI**

Tel. EVergreen 7-4335
**STEPHEN ARomiskis**
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
**Matthew P. Ballas**
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
**Joseph Garszva**
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

**J. B. SHALINS - Šalinskas**
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

**THEODORE WOLINSKIN,**
INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

**KARLONAS**
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

**CARROL**
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1105

**VAITKUS**
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Puikus patarnavimas naujo
**JOSEPH C. LUBIN**
**FUNERAL HOME**
546 East Broadway
So. Boston, Mass.
Priešais miesto teismo rūmus
Rūpestingai patarnaujame visuose reikaluose, atydžiai išpildome kiekvieną pageidavimą. Jūs galite pilnai pasitikėti mūsų patarnavimu iki visų smulkmenų laidojimo reikaluose.
Joseph C. Lubin
Funeral Director
Telefonas: 268 - 5185

ELIZABETH, N.J., katalikių moterų kuopos valdyba. Iš k. į d. Ona Strimaitienė—fin. rašt., Valerija Mickienė—išd., kun. J. Pragulbickas—dvasios vadas, kleb. prel. M. Kemežis, Justina Bumienė—pirmininkė ir Marija Juškienė—protokolo raštininkė